

DZIENNIK WARSZAWSKI

Przemiarata miesięczna: bez odosobnienia: 9 rgr. Za 3 miesiące: 2 25 k. „ 6 miesięcy: — 75 k. „ 1 rok: — 1 25 k.

Przemiarata zamiejscowa z odosobnieniem: 12 rgr. „ 3 miesiące: 3 50 k. „ 6 miesięcy: — 1 10 k. „ 1 rok: — 2 25 k.

Przemiarata przyjmuje się w Warszawie, w głównym kantorze Redakcji przy ulicy Miodowej Nr. 487 i w innych jej kantorach miejskich: — w St. Petersburgu, w księgarni A. T. Bazunowa na Newskim Prospekcie w domu Olehinowej; w Moskwie, w księgarni J. S. Solowicwa.

Za ogłoszenia pobiera się: za jeden raz sześć kopiejek od wiersza druku lub jego miej-sca, za dwa razy, dziewięć kopiejek, za trzy razy, dwanaście kopiejek i t. d. — Oddzielne numera sprzedają się po 5 kopiejek.

WYCHODZI CODZIENNIE, PRÓCZ DNI NIEDZIELNYCH I ŚWIĄTECZNYCH.

Wschód i zachód Słońca.

Słońce wschodzi o godzinie 7 minut 2 rano, zachodzi o godzinie 4 minut 25 wieczór.

Wysokość wody na rzece Wiśle pod Warszawą. Stóp 6 cali 0.

Kalendarz rzymsko-katolicki.

W piątek, 24 października (5 listopada) — Emyrka i Zachar. W sobotę, 25 października (6 listopada), — św. Leonarda wzm. W niedzielę, 26 paźdz. (7 listopada), — św. Willibalda bisk.

Kalendarz prawosławny.

W piątek, 24 października (5 listopada), — św. Afanasja p. oar. W sobotę, 25 paźdz. (6 listopad), — św. Markiana i Anas. m. W niedzielę, 26 paźdz. (7 listopad), — św. Dimitrija wot.

DZIAŁ URZĘDOWY

Najjasniejszy Pan, 9 października r. b. Najwyższy raczył rozkazać: oznajmić Monarszą wdzięczność Towarzystwu Głównozarządzającemu IV Wydziałem Przyboocznej Jego Cesarskiej Mości Kancelarii, sekretarzowi stanu, rzeczywistemu radcy stanu Storchow, za jego niezmierną i pożyteczną działalność, jak również i za wzorowe pod każdym względem zarządzanie wydziałem Cesarzowej Marii, oraz szpitalem ujęciowym księcia Piotra Odenburskiego, niezależnie od bezpośrednich jego zatrudnień z innych obowiązków, podczas nieobecności Jego Cesarskiej Wysokości Głównozarządzającego.

Najjasniejszy Pan, 23 sierpnia roku bieżącego, Najwyższy raczył zezwolić na ustanowienie w mńskiej szkole duchownej, stypendjum imienia zmarłego *slugi koscioelnego Jana Popowa*, na koszt procentu od ofiarowanego w tym celu przez syna tegoż, rektora mńskiej seminarjum duchownego, archimandrytę Januariusza, kapitału 1,000 rub.

Zarządzający Ministerstwem Spraw Wewnętrznych zawiadomił Zarządzającego Ministerstwem Oświecenia Publicznego, że mieszkający w Moskwie, gubernator Moskiewskiej i urodzony w gubernii wiatowskiej i powiatowej, pragnąc upamiętnić dobrem uczynkiem upłynione 30 sierpnia 1875 roku dziesięciolecie od dnia mianowania generał-adjutanta księcia Dolgorukowa generał-gubernatorem Moskiewskim, ofiarował za pomocą składki 10,000 rub., na ustanowienie przy uniwersytecie Moskiewskim dwóch stypendjów imienia księcia Włodzimierza Andriejewicza Dolgorukowa, dla będących rodem z gubernii Moskiewskiej.

Najjasniejszy Pan, na najpodlanejsze przedstawienie Zarządzającego Ministerstwem Oświecenia Publicznego, 20 września roku bieżącego, w Liwadji, Najwyższy raczył na ustanowienie przy uniwersytecie Moskiewskim, na koszt procentu od pomienionego kapitału, dwóch stypendjów, z nadaniem im nazwy „stypendjów generał-adjutanta księcia Włodzimierza Andriejewicza Dolgorukowa”.

Najwyższy Reskrypt. do honorowej kuratorki teodozyjskiego gimnazjum żeńskiego, L. P. Sokolowiczej.

Minister Oświecenia Publicznego, z wiedzyszy teodozyjskie gimnazjum żeńskie, do mości Mi, że zakład ten, zastany przezeń pod wszelkimi względami w stanie zadowalającym, zawiadujeć tak swój początek, jak i dalszy rozwój i stan, w jakim znajduje się obecnie, całkowicie waszym ciągłym i niezmiernym, o takowy staraniem i troskliwością. Biorąc blisko do serca utrwalenia wykształcenia żeńskiego w naszej ojczyźnie, z szczerym i zadowolonym uznaniem wam szczerą Moją wdzięczność za pracę waszą przy urządzeniu teodozyjskiego gimnazjum żeńskiego i za światłe kierowanie tym pożytecznym zakładem naukowym.

Na oryginalne Własną Jej Cesarskiej Mości ręką polpisan: „MARJA.”

1 października 1875 roku. Liwadja.

Przez Najwyższy rozkaz zapadły w wydziale sekretariatu stanu do przyjmowania prośb, oznajmione zostało szczególne Monarsze zado wolenie nie, członkowi komisji prób, ochmistrzowi Dworu Najwyższego, radcy tajnemu Aleksandrowi Hede stjernowi, za wzorowe pełnienie przezeń obowiązków sekretarza stanu, podczas nieobecności sekretarza stanu księcia Dolgorukowa.

Głównozarządzający IV Wydziałem Przyboocznej Jego Cesarskiej Mości Kancelarii, powróciwszy z zagranicy, oraz z wizyty Moskiewskich zakładów wydziału Cesarzowej Marii, za Najwyższym Najjasniejszego Pana zezwoleniem, 2 października, objął powierzone mu obowiązki.

Minister Sprawiedliwości, powróciwszy z Najwyższym udzielonego mu urlopu, za Najwyższem zezwoleniem, objął zarząd Ministerstwem Sprawiedliwości.

Najjasniejszy Pan, Najmilszemu raczył, 3 października r. b. upoważnić poniżej wymienione osoby do przyjęcia i noszenia udzielonych im przez najjasniejszego Króla Szwecji i Norwegii orderów: Wielkiego krzyża orderu Miecza; generał-gubernatora fińskiego, estlandzkiego i kurlandzkiego, generał-lejtnanta księcia Bagrationa i generał-gubernatora, wileńskiego, grodzieńskiego i kowieńskiego, generał-gubernatora, wielkiego krzyża orderu Gwiazdy Polarnej; gubernatora Moskiewskiego, generał-majora z Orszaku Jego Cesarskiej Mości *D. mnowo*; ober-policmajstra Moskiewskiego, generał-majora z Orszaku Jego Cesarskiej Mości *Arapowa*.

Najjasniejszy Pan Najmilszemu raczył, 27 września r. b. upoważnić poniżej wymienione osoby do przyjęcia i noszenia udzielonych przez Króla Szwecji i Norwegii, z powodu pobytu jego królewskiej mości w Rosji, orderów: komandorskich oznak 1-oj klasy szwedzkiego orderu Gwiazdy Polarnej; dyrektora departamentu policji wykonawczej, rzeczywistego radcy stanu *Kosagowskiego*; Moskiewskiego marszałka szlachty hrabię *Bobryńskiego* i gubernatora fińskiego, rzeczywistego radcy stanu barona *Deekula-von-Hildenbandta*; komandorskich oznak 1-oj klasy orderu Wazzy, prezydenta miasta Moskwy, radcy dworu *Schumachera*.

Przez Najwyższe rozkazy w wydziale Wojny, w Liwadji: 1) 8 października r. b. mianowan i zostali: mcełnik powiatu Nowo-Aleksandryjskiego, zaliczony do kawalerji armji, rotmistrz *von Bock* — naczelnikiem powiatu Krasnywastawskiego, z pozostawieniem w kawalerji armji; naczelnik powiatu Krasnywastawskiego, zaliczony do piechoty armji podpułkownik *Bogomjard* — naczelnikiem powiatu Nowo-Aleksandryjskiego, z pozostawieniem w piechocie armji. 2) 9 października r. b. uwolniony został ze służby, z powodu interesów rodzinnych, sztabkapitan 37 jekaterinburskiego pułku piechoty imienia Jego Cesarskiej Wysokości Wielkiego Księcia Aleksandrowicza *Keuchel* — w stopniu kapitana, z mundurem.

W № 229 Gonca Urzędowego zamieszczona jest, Najwyższemu zatwierdzona 18 lipca 1875 r., ustawa udziałowego stowarzyszenia Tentelewskiej fabryki chemicznej, zakładanego dla urządzenia i utrzymania fabryki w celu przysposobienia kwasu siarczanego i innych produktów chemicznych, pod St. Petersburgiem, przy wsi Tentelewie.

Założycielami są doktorzy chemji: asesor kolegjalny Włodzimierz Schneider i Aleksander Bag. Zakładowy kapitał stowarzyszenia oznaczona się na dwakroć sto tysięcy rubli, podzielonych na dwieście udziałów, po tysiąc rubli każdy. Z nich, na początek wypuśczeni się połowa, czyli sto udziałów, za sto tysięcy rubli. Druga połowa udziałów, ma być wypuśczeni następnie, za postanowieniem ogólnego zebrania właścicieli udziałów, nie dalej, jak w ciągu trzech lat od dnia zatwierdzenia ustawy. Cała pomieniona ilość udziałów dzieli się pomiędzy założycieli i zawięzane przez nich do udziału w przedsiębiorstwie osoby, za wzajemnym porozumieniem się.

Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych.

Na zasadzie art. 29 rozdz. II dod. do art. 5 (uw. 4) ust. cen. w przedl. 1868 r. i zgodnie z wnioskiem rady Głównego Zarządu do spraw prasowych, Minister Spraw Wewnętrznych postanowił: z powodu zamieszczonej w N. 278 gazety *Sowromien. Izw.* korespondencji „Z Szenkurska” i w obec niejednokrotnej już dostarczonej ander szorstkiej i niewłaściwych zdań tej gazety o rozmaitych przedmiotach administracji rządowej, jak naprz. w artykule „O higienie wojsk” w N. 257, udzielił jej drugie ostrzeżenie, w osobie wydawcy-redaktora, radcy stanu *Hilarowa-Platonowa*.

Na zasadzie Najwyższemu zatwierdzonej, 14 lipca 1868 roku uchwały Komitetu Ministrów i zgodnie z wnioskiem rady Głównego Zarządu do spraw prasowych, Minister Spraw Wewnętrznych, 16 października, postanowił: zabronić sprzedaż pojedynczych numerów gazety *Nowoje Wremia*.

Departament Telegrafów. Czynność telegraficzna wszystkimi przewodami linii Petersburg-Moskwa, oraz na uszkodzonych liniach pomiędzy Moskwą, Sierpuchowem, Tobią, Siergiejewskiem, jak również na liniach do Kurska, Tambowa i Woroneżu, obecnie jest przywróconą.

Od 17 października, godz. 11 wieczorem przetrwana została komunikacja telegraficzna z Kronsztadem. Przyczyna jeszcze niewiadoma, ale należy przypuszczać, że uszkodzona została linja Kronsztadzka w skutku kry. Rozporządzenia w celu jak najprędzej naprawy uszkodzenia zostały wydane.

Z rozporządzenia zarządzającego dochodami akcyznymi gubernji Warszawskiej i Siedleckiej, przetranslokowany został starszy pomocnik nadzorczy VI okręgu warszawskiego zarządu akcyjnego, radca honorowy *Konstanty Adamowicz* — na sekretarza tegoż zarządu, od 14 października 1874 r.; uwolniony został ze służby, na własne żądanie, pomocnik nadzorczy IV okręgu warszawskiego zarządu akcyjnego, asesor kolegjalny *Konrad Link* — od 15 października 1875 r.

Magistrat Miasta Warszawy. Wedle art. 30 Najwyższemu zatwierdzonej w dniu 9 lutego 1865 r. Ustawy o opłatach za prawo handlu i przemysłu, świadectwa handlowe i bilety na każdy rok następnny powinny być wykupywane w przeciągu czasu od d. 1 (13) listopada do 1 (13) stycznia. Przy wykupywaniu takowych świadectw i biletów na prawo handlu i przemysłu, jednocześnie winny być wnoszone ustano-

wione zatwierdzona Najwyższemu w dniu 9 lipca 1871 r. uchwałą Komitetu do spraw Królestwa opłaty procentowe na dochód Kas m. Warszawy w stosunku następującym: a) od świadectw i biletów na zakłady handlowe i przemysłowe 1-oj Gildji 50%; b) od świadectw i biletów na zakłady handlowe i przemysłowe 2-oj Gildji 25%; c) od innych handlowych świadectw i biletów 10%; d) od świadectw dla subiektów: 1-oj klasy 25%; 2-oj klasy 10%; e) od świadectw akcyjnych na fabryki oraz zakłady w których uskuteczniła się sprzedaż wyrobów tabaczknych i z marek 25%; f) od wyrobu i sprzedaży maszyn i aparatów dla fabryk, jak również narzędzi rolniczych, wyrobów chemicznych i farb w wysokości 50% od ceny świadectwa i biletu 2-oj Gildji, jeżeli utrzymujący zakład do wyrobu lub sprzedaży pomienionych artykułów, nie są zaopatrzony w dowody handlowe na prawo sprzedaży lub wyrobu innych przedmiotów; g) od świadectw handlowych wykupionych po za obrębem miasta Warszawy, oprócz opłaty procentowej od biletów, pobierane są następujące opłaty: od kupców 1-oj Gildji stale handlujących w Warszawie, rubli 112 kop. 10; od przebywających czasowo kupców 1-oj Gildji rubli 56 kop. 25; od kupców 2-oj Gildji rubli 80; od subiektów 1-oj klasy rubli 5; od subiektów 2-oj klasy kop. 10.

Wydawanie świadectw i biletów wyżej wymienionych na prawo handlu i przemysłu na 1876 rok, tudzież pobór ustanowiony na rzecz Kas miasta Warszawy, dodatkowej opłaty patentowej, uskuteczniła się będzie w Biurze Magistratu w Sekcji Patentowej od dnia 1 (13) listopada r. b. do dnia 30 grudnia 1875 r. (12 stycznia 1876 r.), codziennie od godziny 9-oj z rana do 1-oj z południa, z wyłączeniem dni galowych i świątecznych.

Każdy z t. p. interesantów pragnący wykupić pomienione dowody handlowe, winien zgłosić się po takowe do biura Magistratu, osobiście lub za pośrednictwem swego pełnomocnika, posiadającego na to pisemne upoważnienie, i przy złożeniu świadectwa lub biletu na rok 1875 wykupionego lub wreszcie książeczki legitymacyjnej, przedstawić deklarację własnym podpisem opatrzoną z wyszczególnieniem w niej pod jakim numerem i na jakiej ulicy zamieszkuje, jaki zakład utrzymuje lub otworzyć nowo zamierza, tudzież jakiej ceny świadectwo lub bilet wykupić pragnie. Oprócz tego pp. Magistratu, pragnący wykupić świadectwa lub bilety na prawo prowadzenia rzemiosła, powinni przedstawiać świadectwa właściwych Urzędów Zgromadzenia Starzych, na dowód że w księgi takowych Zgromadzeń są zapisani. Nie należący zaś do Zgromadzeń Cechowych, winni wnieść opłatę na szpital do Kasj Ekonomicznej w ilości kop. 90, i kwit na to uzyskany przy wzniankowanych dowodach przedstawić. Świadectwa i bilety na rok 1876 w terminie wyżej wspomnianym, wykupywane być mogą również w Kasie Gubernjalnej, lecz za poprzednim uiszczaniem w Kasie Magistratu przypadającego procentu na rzecz miasta i uzyskaniem na to stosownego kwitu. Co więc z panów przemysłowców i handlujących którzy by pragnęli pomienione dowody handlowe w Kasie Gubernjalnej wykupić, dla uiszczenia przypadającej do Kasj miejskiej opłaty, winni przedstawiać poświadczoną przez Kasę Gubernjalną deklarację, przekonywającą o rodzaju i cenie wykupić się mającego świadectwa lub biletu. Wymaganiem jest również, aby świadectwa handlowe dla subiektów, które po za obrębem m. Warszawy wykupione zostały, przedstawiane były w Sekcji Patentowej dla wykupienia dodatkowych właściwych biletów i wniesienia ustanowionej na rzecz miasta opłaty procentowej.

Bez posiadania w odpowiedniej wartości dowodu na prawo handlu lub przemysłu, żaden zakład handlowy lub przemysłowy nie może być utrzymywany, ani też nie dozwala się przyjmować subiektów za świadectwami, ani po za obrębem m. Warszawy wykupionymi, które w Kasie Patentowej Magistratu nie były zaprodukowane.

Niezbętnym również Magistrat znajduje zwrócić uwagę pp. kupców miasta Warszawy do Zgromadzenia kupieckiego należących na art. 31 teje Ustawy stanowiący: że po upływie dwumiesięcznego terminu czasu do wykupowania dowodów handlowych oznaczonych, mogą być wydawane pp. kupcom świadectwa i bilety Gildyjne jeszcze w ciągu miesiąca stycznia, lecz za opłatą półtora raza większą, po upływie zaś tego miesiąca pp. kupcy którzy świadectw Gildyjnych nie wykupili, winni być wykreśli z listy Członków Zgromadzenia Kupieckiego, i zaliczeni do stanu mieszczan miejskich, a zakłady przez nich utrzymywane, w myśl art. 145 Ustawy Patentowej, podlegają zamknięciu.

Nakoniec Magistrat podaje do wiadomości, że wedle art. 111 Najwyższego Ukazu z dnia 14 maja 1874 r. o środkach zapobiegających uchylaniu się powinności wojskowej, świadectwa roczne występujące dla osób do stanu kniepickiego należących papporta, wydawane być mogą spisowym pochodzącym pod przepis Ustawy o powinności zaciągowej, urodzonym po roku 1852, nie inaczej jak po przedstawienu świadectwa o zapisaniu ich do ucząstków superwizyjnych; osobom zaś które wyszły z wieku popisuwego, (Ustawa o powinności zaciągowej art. 11 i 14) albo odbyły wojskową powinność w charakterze ochotników, takowe świadectwa wydają się po przedstawieniu właściwego dowodu o spełnieniu tej powinności.

PROGRAMAT KLAS MIĘDZYKAROWEJ WYSTAWY W BRUKSELI.

Klasa I. Środki ochronne. Udzielanie pomocy ginącym podczas pożarów.

Oddział Pierwszy. Przyrządy i urządzenia ochronne przeciwko pożarom na lądzie i na morzu. 1. Budowa gmachów, składów prochu i oleju skalnego i statków. 2. Niepalność drzewa, odzieży, materji, mebli, ozdób i t. p. 3. Piurunochrony.

Oddział Drugi. Narzędzia i przyrządy zawiadamiające o pożarach, wskazowniki, telegramy i t. p.

Oddział Trzeci. Przybory i przyrządy ratunkowe. Przenośne drabiny, worki, liny, spadochrony i t. p. Respiratory, wentylacje i t. p.

Oddział Czwarty. Aparata, przyrządy i materiały do gaszenia pożarów. Parowe i ręczne sikawki z przynależnościami. Mieszalniny gaszące, materiały chemiczne. Rezerwoary, wodociągi i t. p.

Oddział Piąty. Sposoby przewożenia ludzi i przyrządów do gaszenia pożarów.

Klasa II. Aparata i przyrządy wszelkich rodzajów, służące do zmniejszenia niebezpieczeństwa, zapobiegania nieszczęśliwym wypadkom i udzielenia pomocy w wodzie i na wodzie.

1. Pływanie i jazda na łyżwach, aparata i przyrządy służące do tych ćwiczeń. 2. Oświetlanie brzegów, oświetlanie na morzu, na rzekach i kanałach, oświetlanie podwodne, latarnie morskie i sygnały. 3. Badanie rzek i mórz, najbardziej udoskonalone do tego aparata. 4. Ratowanie ginących: łódki i inne przyrządy do udzielania pomocy ginącym pływakom, statkom i osadom, linosy, strzelby, tratwy, ratunkowe materace, wozy do przewożenia łódek ratunkowych, korowe kafiany, przyrządy, dla nurków, przyrządy ratunkowe dla statków zatoniętych, ratunkowe balony.

5. Stacje ratunkowe. Modele i plany. 6. Okręta, łódki rybackie, szalupy i łódki wszelkiego rodzaju z przynależnościami; najlepsze ich modele ze stanowiska bezpieczeństwa. Rozmaite urządzenia, łączące najlepsze warunki higieniczne na okrętach. Kajuty, łózka, hamaki, wyrobione w tym widoku. Higieniczne urządzenia dla pasażerów i marynarzy.

7. Okręta igrzące, okręta pozabawione masztów, ciekające lub zapalone; przyrządy do tych wypadków; rudle, maszty i żagle.

8. Przyrządy do oglądania i naprawiania podwodnej części okrętu i naprawianie jej pod wodą.

9. Szkoły pływania. Modele i plany. Kostiumy, łązienki i namioty dla kąpiących się. 10. Lazarety i przewożenie chorych i rannych na morzu. Najżywaśsza apteka.

Klasa III. Aparata dla zapobiegania nieszczęściom na drogach pocztowych, kolejach konnych i żelaznych.

1. Uprzeż i bezpieczny systemat zaprzęgania; uzdy, łańcuszki u muśszuków, podkowy, strzemięna i t. d. 2. Hamulce dla powozów na zwykłych drogach i kolejach konnych. 3. Hamulce dla lokomotyw i wagonów na kolejach żelaznych. 4. Wentylatory, aparata dla opalania i oświetlania wagonów, na kolejach, tak konnych, jak i żelaznych. 5. Przyrządy przeciwko starcjom. Przyrządy do zaprzęgania. Przyrządy zabezpieczające pasażerów i służbę pociągów przy wjazdach na górę i zjazdach na dół, podpórki, poręcze i t. p.

- 6. Różnego rodzaju sygnały i przyrządy dla zabezpieczenia służby kolei żelaznych. Sygnały i przyrządy dla komunikowania się pasażerów z służbą pociągową.
- 7. Rozmaite przyrządy do oczyszczania kolei żelaznych: do zmiatania śniegu, do odrzucania kamieni i t. p.
- 8. Zagrody, poręcze, barjery i t. p. dla zwykłych dróg i kolei żelaznych.
- 9. Specjalne modele powozów publicznych, wagonów na kolejach konnych i żelaznych, ze stanowiska bezpieczeństwa i zdrowia publicznego.
- 10. Urządzenie do bezwzględnej pomocy na wypadek wyskoczenia z szyn i przy innych wypadkach na kolejach żelaznych.

IV. Udzielanie pomocy podczas wojny.

Oddział Pierwszy.

Sposoby transportowania:

- 1. Nosze wszelkiego rodzaju, juki i t. p.
- 2. Powozy, furgony i t. p.
- 3. Wagony do spania. Specjalne wagony do przewożenia ranionych; zastosowanie do tego celu zwykłego taboru kolejowego.
- 4. Dzieła, artykuły, plany, wzory i modele ściągające się do sposobów transportowania.

Oddział Drugi.

Przyrządy chirurgiczne. Torebki, przybory, przyrządy pomocnicze, szkatułki z narzędziami, lekarstwa, szarpie i t. p.; dzieła specjalne.

Oddział Trzeci.

Lazareta polowe. Wzory, modele, opisy, plany.

- 1. Ruchome lazareta polowe.
- 2. Czasowe lazareta polowe.
- 3. Stałe lazareta polowe; szpitale, lazareta, baraki.

Wydział gospodarczy i umebrowanie lazaretów polowych różnego rodzaju. Żywnienie ranionych.

Oddział Czwarty.

Aparata dla przechowywania, grzebania i palenia trupów: plany, modele, dzieła. Asenizacja pól bitwy i obozów.

Klasa V. Higjena i zdrowie publiczne.

- 1. Drenowanie wilgotnego i bagnistego gruntu, asenizacja zarażonego gruntu, oczyszczanie rzek, kanałów i t. p., systemata i aparata.
- 2. Higjeniczne systemata i środki zabezpieczające w przedmiocie miast. Brukowanie ulic, makadamizacja i t. d., trotuary.—Oświetlenie.—Sposoby zapobiegające infekcji gruntu gazem do oświetlania.—Środki ochronne przeciwko nieszczęśliwym wypadkom na ulicach podczas robót na nich (różnego rodzaju roboty drogowe) i po bokach ulic (budowa i naprawa gmachów), lub podczas ulicznego ruchu (przewóz przedmiotów ciężkich). Psy walczące się. Środki ochronne przeciwko zarażeniu się od psów wściekłych i t. p.
- 3. Higjeniczne systemata pod względem zakładów publicznych. Plany, budowa, wentylacja, opalanie, oświetlenie i t. d.—szpitale, świątyni, koszar, szkół, żłobków, więzień, sal teatralnych.—Łazienki publiczne.—Meble szkolne i t. d.—Środki dla zapobieżenia lub zniesienia wilgoci i innych istniejących lub wypadkowych przyczyn, szkodliwych zdrowiu i tworzących rozmaite niedogodności.—Ustawianie piorunochronów.
- 4. Higjeniczne systemata w przedmiocie zaopatrywania w wodę. Zaopatrywanie w wodę, aparata do rozbiórki wody, filtry, rezerwoary, wodociągi, aparata do przeprowadzania wody i polewania, wodomierze, krany wodociągowe.
- 5. Higjeniczne systemata dotyczące żywienia wielkich punktów ludności. Szlachty, targi, handel wiktualiami. Artykuły żywności pod względem higjenicznym; sposoby ich przechowywania; praktyczne sposoby rozpoznawania zepsutych artykułów żywności i ich fałszowania.
- 6. Higjeniczne systemata w przedmiocie usuwania nieczystości z wielkich punktów ludności. Oczyszczanie ulic; dezynfekcja. Popiół i inne resztki; wychodki, beczki ruchome i doly kloaczne.—Wyożenie nieczystości.—Rozdział, dezynfekcja i przewożenie nieczystości.—Urządzenie rakarni, dezynfekcja i użytkowanie nieczystości.—Rynsztoki, ich urządzenie.—Otwory kanałów i t. p.; środki przeciwko smrodliwym gazom z rynsztoków, szkodzącym zdrowiu publicznemu.—Lufty.—Użycie wód rynsztokowych do nawożenia pól; praktyczne sposoby osiągnięcia tego celu.
- 7. Higjeniczne systemata dotyczące grzebania umarłych: domy pośmiertne, trupańskie, przechowywanie trupów, balsamowanie, palenie, grzebanie, cementarze i t. p.; dzieła, plany i aparata.
- 8. Narzędzia meteorologiczne pod względem higjenicznym.
- 9. Mapy higjeniczne.
- 10. Spis ludności.

Klasa VI. Higjena, środki ochronne i ratunkowe w zastawianiu do przemysłu.

Oddział Pierwszy.

- 1. Materiały, plany i modele do higjenicznego urządzenia warsztatów i fabryk.
- 2. Warsztaty. Oświetlenie, wentylacja, opalanie.
- 3. Kopalnie. Przewietrzanie, oświetlenie, wentylacja, lampy bezpieczeństwa, wskaźniki gazu kopalniane i t. p.

Oddział Drugi.

- 1. Maszyny. Windy dla robotników i ciężka-

- row; przyrządy ochronne do spuszczenia robotników i koszyków windowych, spadochrony i t. p.
- 2. Aparata i środki ochronne przeciwko okaleczeniu maszynami będącymi w ruchu.
- 3. Aparata i przyrządy, zastępujące robotników przy niebezpiecznych lub szkodliwych dla zdrowia robotach.
- 4. Kotły parowe, powietrzne i gazowe rezerwoary i t. p.
- 5. Aparata ochronne: klapy, monometry, wskaźniki poziomu, automatyczne alimentory, sprawdzacze ciśnienia, szczególne przepisy ich urządzania i t. p.
- 6. Sposoby zapobieżenia nagarowi i środku do zniweczenia takowego.

Oddział Trzeci.

- 1. Aparata, sposoby i środki dla zapobieżenia lub zmniejszenia niebezpieczeństwa lub szkodliwości dla zdrowia robotników i publiczności z różnych przemysłowych produkcji, z składania do magazynów produktów surowych i obrabianych.
- 2. Nieszkodliwe materiały mogące zastąpić niebezpieczne lub szkodliwe, używane w przemyśle i sztukach pięknych.
- 3. Aparata i sposoby dla uchronienia robotników od szkodliwych wyziewów, kurzu, gryzących plynów, wybuchów, szkodliwego działania ognisk, ciepła, światła i t. p.
- 4. Odzież, niezbędna przy zatrudnieniach pewnego rodzaju.
- 5. Instrukcje i przepisy higjeniczne dla robotników.
- 6. Aparata ratunkowe i narzędzia mechaniczne dla udzielania bezwzględnej pomocy w nieszczęśliwych wypadkach w kopalniach, łomach kamieni i warsztatach. (dok. nast.)

* Radaca tajny Gromeka przyjechał do Warszawy z Siedlec.
 * Wyjechali z Warszawy: generał-major Reinthal — do Iwangrodu; rzeczywisty radca stanu Siemionow — do St. Petersburga.

DZIAŁ WEWNĘTRZNY.

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

* Wykaz cen produktów i artykułów żywności w m. Plocku, od 1 (13) października 8 (20) października 1875 roku włącznie. Za czwart: pszenicy I-go gatunku 10 rub. 66 kop., II-go gatunku 10 rub. 33 kop., żyta I-go gatunku 7 rub. 52 1/2 kop., II-go gatunku 7 rub. 38 kop., jęczmienia I-go gatunku 6 rub. 56 kop., II-go gatunku 5 rub. 74 kop., owsa I-go gatunku 4 rub. 92 kop., II-go gatunku 4 rub. 67 1/2 kop., rzepaku 12 rub. 30 kop., grochu 11 rub. 48 kop., gryki 5 rub. 57 1/2 kop., kartofli 1 rub. 47 1/2 k., kazy jaglanej 21 rub. 50 kop., owsianej 22 rub., jęczmiennej 11 rub. 19 kop., gryczanej grubej 15 rub. 60 kop., drobnej 29 rub. 25 k., maki pszennej I-go gatunku 13 rub. 20 kop., II-go gatunku 10 rub. 80 kop., żytniej 9 rub. 60 kop., za funt: chleba ptyłowego 2 1/2 kop., razowego 2 kop., mięsa wołowego z opasów krajowych 8 kop., z nieopasów: I-go gatunku 7 kop., II-go gatunku 6 1/2 k., cielęciny 6 1/2 kop., wieprzowiny 8 1/2 k., baraniny 6 k.; za pud: siano 40 k., słomy 20 kop.; za wadro: spirytusu 76% Trallesa 6 rub. 45 kop., wódki 40% Trallesa 3 rub. 75 kop.

* Dnia 23 września (5 października), w osadzie Szrensku, w powiecie mławskim, z niewiadomej przyczyny wybuchł pożar, który zniszczył 12 rozmaitych budynków gospodarskich, ubezpieczonych w sumie 840 rs. Oprócz tego spalił się jeden budynek nieubezpieczony, wartości 80 rs., jak również spłonęły zboże w snopach, siano, rozmaite narzędzia rolnicze, 19 sztuk bydła rogatego, 2 źrebiat i 6 koni frontowych należących do trębaczy konsystującego tam sztabu pułku kozaków donskich № 34. Straty w ruchomościach i inventarzu kłopotliwych wynoszą 3,562 rs.

Z INNYCH GUBERNIJ.

* Do Kronszt. Wiestnika telegrafują, że fregata szrubowa „Świewłana”, zostająca pod dowództwem Jego Cesarskiej Wysokości Wielkiego Księcia Aleksandra Aleksandrowicza, przybyła 12 października do Piraeus. Na pokładzie fregaty wszystko idzie pomyślnie.

* Ze sprawozdania ruskiej biblioteki publicznej w Kamieńcu Podolskim okazuje się między innymi, że 1-go stycznia r. b. biblioteka liczyła 2,157 dzieł w 3,650 tomach i 373 czasopisma w 2,262 tomach. W ciągu roku ubiegłego liczba członków i osób uczęszczających do biblioteki wynosiła 1,205, czyli o 400 więcej niż w 1873 roku; osoby te zwiędziły bibliotekę 8,155 razy, czyli o 462 razy więcej niż w 1873 roku.

Ządane były przeważnie dzieła belletrystyczne, zarówno oryginalne ruskie, jak i tłumaczone; książek takich ządano w ciągu roku 4,198. Z dzieł treści naukowej ządane były przeważnie prace z dziedziny nauk przyrodzonych i medycyny; dzieł takich ządano w ciągu roku 405.

* Wysła niedawno z druku serja II tomu X Rocznika Statystycznego Cesarstwa Rosyjskiego. Powiedziano tam, że ludność Rosji wynosiła w 1870 r. 35,465,345 mieszkańców płci męskiej i 36,265,700 mieszkańców płci żeńskiej, czyli razem 71,730,980 mieszkańców obojej płci. Procent ludności miejskiej wy-

nosił 11,2. Na 100 mężczyzn wypadło kobiet 102,3. Podług stanów, ludność dzieliła się jak następuje: szlachty dziedzicznej 296,415 mężczyzn i 308,052 kobiet, czyli razem obojej płci 604,467. Szlachty osobistej i osób zostających w służbie rządowej: 176,553 męz. i 183,406 kobiet, czyli razem obojej płci 359,959. Duchowieństwa: 295,208 mężczyzn i 320,123 kobiety, czyli razem obojej płci 615,331. Osób stanu miejskiego: 3,484,775 męz. i 3,629,556 kob., czyli razem obojej płci 7,114,331. Stanu wiejskiego: 28,503,283 męz. i 29,622,103 kobiet, czyli razem obojej płci 58,125,386. Osób stanu wojskowego: 2,294,793 męz. i 1,796,624 kob., czyli razem obojej płci 4,091,417. Cudzoziemców: 105,918 męz. i 94,443 kob., czyli razem obojej płci 200,361. Osób nie należących do stanów pomienionych: 308,400 męz. i 311,323 kob., czyli razem obojej płci 619,723. Obywateli poczesnych dziedzicznych: 12,346 męz. i 11,742 kob., czyli razem obojej płci 24,088. Obywateli poczesnych osobistych 16,387 męz. i 15,391 kob., czyli razem obojej płci 31,778. Kupców; 205,895 męz. i 204,491 kob., czyli razem obojej płci 410,386. Mieszczan i innych stanów miejskich: 2,720,229 męz. i 2,823,702 kob., czyli razem obojej płci 5,543,931. Włościan; 25,930,079 męz. i 26,915,386 kob., czyli razem obojej płci 52,845,465. Kolonistów: 400,077 męz. i 384,989 kob., czyli razem obojej płci 785,066. Podług wyznań stany pomienione dzieliły się jak następuje: prawosławnych wraz z jednowiercami: 27,218,510 męz. i 27,669,581 kob., czyli razem obojej płci 54,888,091. Rozkolków: 467,105 męz. i 530,495 kob., czyli razem obojej płci 997,600. Greko-unitów: 119,609 męz. i 126,876 kob., czyli razem obojej płci 246,485. Ormjan gregoriankich: 19,416 męz. i 19,304 kob., czyli razem obojej płci 38,720. Katolików: 3,661,402 męz. i 3,833,114 kob., czyli razem obojej płci 7,494,516. Ewangelików: 1,304,878 męz. i 1,378,525 kob., czyli razem obojej płci 2,683,303. Żydów: 1,343,829 męz. i 1,415,682 kob., czyli razem obojej płci 2,759,511. Mahometanów: 1,193,485 męz. i 1,170,599 kobiet, czyli razem obojej płci 2,364,084. Pogan: 137,211 męz. i 137,159 kob., czyli razem obojej płci 274,370.

W 1870 roku liczba mieszkańców Rosji azjatyckiej wynosiła: a) w kraju kaukaskim: 2,506,995 męz. i 2,256,314 kob., czyli razem obojej płci 4,763,304. Podług wyznań: prawosławnych wraz z jednowiercami: 1,089,986 męz. i 982,071 kob., czyli razem obojej płci 2,072,059. Rozkolków: 24,465 męz. i 23,127 kob., czyli razem obojej płci 47,592. Ormjan gregoriankich: 317,853 męz. i 277,457 kob., czyli razem obojej płci 595,310. Katolików: 15,416 męz. i 10,499 kob., czyli razem obojej płci 25,915. Ewangelików: 4,021 męz. i 3,804 kob., czyli razem obojej płci 6,825. Żydów: 11,909 męz. i 10,823 kob., czyli razem obojej płci 22,732. Mahometanów: 1,040,794 męz. i 946,419 kob., czyli razem obojej płci 1,987,213. Pogan: 2,569 męz. i 2,114 kob., czyli razem obojej płci 4,683. b) Ludność Syberji wynosi 1,764,794 mieszkańców płci męskiej i 1,642,200 mieszkańców płci żeńskiej, czyli razem obojej płci 3,405,084 mieszkańców. Podług wyznań dzieli się oni jak następuje: prawosławnych wraz z jednowiercami: 1,513,347 męz. i 1,423,480 kob., czyli razem obojej płci 2,936,827. Rozkolków: 38,923 męz. i 40,424 kob., czyli razem obojej płci 79,347. Ormjan gregoriankich 15 obojej płci. Katolików: 20,216 męz. i 4,100 kob., czyli razem obojej płci 24,316. Ewangelików: 3,642 męz. i 1,921 kob., czyli razem obojej płci 5,563. c) W prowincji środkowo-azjatyckiej ludność wynosi 1,758,703 męz. i 1,598,056 kob., czyli razem 3,356,759 obojej płci. Podług wyznań: prawosławnych wraz z jednowiercami: 152,793 męz. i 121,246 kob., czyli razem obojej płci 274,039; rozkolków: 22,562 męz. i 23,905 kob., czyli razem obojej płci 46,467. Ormjanin gregorianki 1 męzożyzna. Katolików: 1,073 męz. i 323 kob., czyli razem obojej płci 1,396. Ewangelików: 247 męz. i 171 kob., czyli razem obojej płci 418. Żydów: 1,811 męz. i 1,585 kob., czyli razem obojej płci 3,396. Mahometanów: 1,571,969 męz. i 1,444,333 kob., czyli razem obojej płci 3,016,302. Pogan: 8,247 męz. i 6,493 kob., czyli razem obojej płci 14,740. Ogółem w guberniach i obwodach Rosji azjatyckiej ludność wynosiła w 1870 r. 6,028,429 męz. i 5,496,660 kobiet, czyli razem obojej płci 11,525,152. W tej liczbie ludność miejska wynosiła 434,532 męz. i 345,468 kob.

* Ruski Inwalid podaje następującą wiadomość telegraficzną z Taskientu:

„W mieście Kokanie wybuchło nowe powstanie: 9-go października mieszkańcy napadli tłumnie na pałac chana. Nowy chan (Nasr-eddin), po trzygodzinnej obronie, zmuszony był uciec; 10 października przybył on do Chodżentu z nielicznymi stronnikami, ogłocony z mienia. Generał-adjutant von-Kaufman znajduje się z główną częścią naszego oddziału w mieście Andżidanie; generał-lejtnant Gołowaczew, z drugą częścią oddziału, stoi w mieście Namanganie. W obwodzie Syrdaryjskim przedsięwzięte zostały środki dla zabezpieczenia spokojności na granicy.

TELEGRAMY DZIENNIKA WARSZAWSKIEGO.

Dubrownik (Raguza), 2 listopada. Z Cetynji telegrafują, że w zeszłą sobotę, załoga turecka fortu Bożna, na rzece Nivie, poddała się dowódcy powstanczemu Łazarowi Soczicowi. Powstancy wzięli do niewoli 50 ludzi nizam i zabrali mnóstwo broni, amunicji i prowiantu. Jeńcy bratają się z powstancami.

* Gazeta Konstantynopolitańska *Levant-Herald* z 22 października donosi, że w okolicach Niszu, Widdiu, Nowego Bazaru i Mostaru, skoncentrowano jest do 100,000 wojska tureckiego. W liczbie tej znajduje się 80,000 redifów.

* Z Belgradu donoszą o odbytych 16-go października, o godzinie drugiej po południu, w tamecznej świątyni katedralnej, ślubie księcia Milana z Natalją Piotrowną Keszko. O godzinie pierwszej wszyscy goście, zaproszeni na uroczystość, zbrali się w katedrze. O kwadrans na drugą, książę Milan wyjechał z swego konaku. W pierwszej paradnej karecie jechali panna Keszko i jej ciotka, księżna Muruzi, a w drugiej książę Milan z siostrą swą narzeczoną. Orszak składał się z osób, przybyłych z Rumunji, i krewnych księcia Milana. W wspaniale przybranej cerkwi dawali ślub arcybiskup i dwaj biskupi, w obec członków skupużyny, ciała dyplomatycznego i wielu wyższych dygnitarzy. Po ślubie książę Milan z księżną Natalją odjechali powozem z cerkwi. Składanie powinszowań rozpoczęło się o godzinie czwartej po południu i trwało do wieczora. Wieczorem miasto zostało uilluminowane a na wielkim placu bazarowym, przed gmachem szkoły wyższej, spalony został, z rozporządzenia muncypalności, fajerwerk na cześć księżnej Natalji.

* Z Paryża donoszą, pod dniem 20 października, że w tamecznych sferach bonapartystowskich, znów myślą o przewrocie państwowym, aby wynieść na tron cesarzewicza. Bonapartystoi wyobrażają sobie, że jednalni wszystkie żywoły, niezbędne do powodzenia ich projektu, przyczem szczególną liczą na pomoc policjantów paryzkich. Tem tłumaczy się także, dla czego gazeta bonapartystowska *Pays*, z dnia 20-go października, wzywa do ofiar na korzyść tych niższych stopni policji, których prefekt policji usunął z przyczyna politycznych, t. j. za knowania imperialistowskie. Podług doniesienia gazety *Constitutionnel*, ksiądz Napoleon zgadza się na uległość zwierzchnictwu cesarzewicza i napisał do niego z tego powodu list. Jak widać, starszy książę sądzi, że akcje młodszego stoją dobrze.

* Podług doniesień urzędowych, otrzymanych w Madrycie, 18 października, w Katalonji pozostało tylko 2,000 karlistów, którzy wkrótce złożą broń lub przejdą do Francji.—Generał Quesada przybył do Vittorji i znów objął dowództwo armji.

* Cyfra przyszłego budżetu wojennego w Niemczech, została ogłoszoną publicznie. Powiększenie wydatków nie jest tak znaczne jak mniemano; wynosi ono tylko 6 milionów marek (marka znaczy 1 frank 25 c.) w budżecie zwyczajnym, a i tak jeszcze większa część tej podwyżki wydatków, wynika z poskoczenia cen żywności. Budżet nadzwyczajny wykazuje podwyżkę półtora miliona, co razem czyni 7 1/2 milionów marek, które rząd spodziewa się znaleźć w dochodach nowej taksy nałożonej na operacje giełdowe. Pozostanie jeszcze zapewnić sobie 7 1/2 milionów, albowiem przewidziany deficyt, bądź to w skutek nowych wydatków, bądź z powodu zmniejszonych dochodów, wynosi do 15 milionów. Dla usunięcia tej drugiej połowy deficytu, rząd proponuje podwyższenie podatków od wyrobu piwa. Z tem wszystkiem jednak, projekt taki spotyka opór coraz energiczniejszy, a *National Zeitung* zaleca raczej zrównoważenie budżetu na rok 1876, za pomocą przewyżki z dochodów, przewidzianej na rok 1876.—Pamiętnym jest niewątpliwie wypadek wydarzony roku zeszłego w parlamencie, z powodu aresztowania, podczas sesji, redaktora gazety *Germania*, będącego zarazem członkiem parlamentu, a którego skazano na wielomiesięczne więzienie. Parlament, na propozycję p. Hoverbecka, przyjął postanowienie, iż konstytucja powinna zostać zmienioną w taki sposób, iżby na przyszłość, żaden z deputowanych nie mógł być aresztowanym podczas posiedzeń, bądź prewencyjnie, bądź na mocy wyroku karnego mającego już moc obowiązującą, bez poprzedniego upoważnienia izby. Postanowienie to posłano do rady związkowej, której komitet prawny złożył raport oświadczający się przeciwko proponowanej zmianie w konstytucji, a to z powodu, iż sprzeciwiałoby się zasadom ogólnego prawa, nadawanie członkom parlamentu przywilejów aż tak rozciągniętych. Zresztą, ponieważ aresztowanie prewencyjne już zostało wzbronione z upoważnienia parlamentu, przeto spór zachodzący obecnie pomiędzy izbą a radą związkową, dotyczy tylko aresztowania już po osądzeniu.

Telegramy z gazet zagranicznych.

* Paryż, 30 października. Rouher miał w Bastii mowę, w której wychwalał politykę handlową z czasów cesarstwa i oświadczył się przeciwko mowie wypowiedzianej niedawno przez Thiers'a. Rouher oświadczył między innymi, że nie wierzy w powodzenie rzeczypolitej.

* Paryż, 31 października. „Ajencja Havas” podaje dziś depezę z Raguzy, donoszącą, że turycy w sile 1,800 ludzi, wykonali z Beran atak na powstanców, lecz zmuszeni zostali wrócić do Beran, straciwszy 150 ludzi. Pomiędzy rannymi powstancami znajduje się znany czarnogórzez Milutin Bogowic.—Też ajencji donoszą z nad granicy hiszpańskiej, że wojska rządowe zmusiły wczoraj 600 karlistów do przejścia na terytorjum francuzkie.

* Tulon, 31 października. W skutek pożaru, nastąpiła dziś, o godzinie 3 1/2 z rana, eksplozja na okręcie admirałskim „Magenta”, przyczem atoli nikt z osady nie utracił życia.

O katastrofie na okręcie admirałskim „Magenta” donoszą w dalszym ciągu, że ogień wybuchł o godzinie 1-ej po północy i że nie zdołano go opanować. Osada przeto opuściła okręt, który wyleciał w powietrze o godzinie 3 1/2 z rana. Znajdujące się na okręcie zapasy prochu nie zanurzyły się jeszcze całkiem. Potwierdza się, że przy tem nieszczęśliwym wypadku nie postradali życia; kilka atoli ludzi odniosło rany.

* *Verniers, 1 listopada.* Wczoraj wybuchł w tutejszej wielkiej przedalni wełny pożar, który zdołano ugasić dopiero w ciągu dnia dzisiejszego. Przedalnia spaliła się całkiem. Podczas pożaru jedna osoba utraciła życie i kilka osób zostało ranionych. Straty spowodowane pożarem mają być bardzo znaczne.

* *Werona, 31 października.* Prezes ministrów Minghetti miał na bankiecie wyborczym w Cologna mowę, w której w przedmiocie położenia finansowego kraju stwierdził, że deficyt na 1876 roku, który obliczony był pierwotkowo na 24 miliony, pomimo że przybyły większe jeszcze wydatki, wynosić będzie tylko 16 milionów, dzięki zwiększeniu się dochodów i wprowadzeniu w wykonanie uchwalonych już środków finansowych. Lecz jeżeli izba deputowanych zatrzyma kapitał 27 milionów, przeznaczony na budowę nowych dróg żelaznych, i spowoduje przez to wykazanie w budżecie tylko procentów od tego kapitału, to w takim razie przywrócona będzie równowaga w budżecie na rok 1876. Spodziewane skutkiem nowych traktatów handlowych zwiększenie dochodów celnych i przyrost naturalny innych dochodów, wystarczą na pokrycie przyszłych wydatków. Pomimo to, położenie finansowe nie przestanie być ciężkiem, a to z powodu długu bieżącego i kursu przymusowego. W końcu swojej mowy, minister odparł zarzuty, jakoby przy zawieraniu nowych traktatów handlowych, powodował się zasadą cel opiekuńczych, i zauważył, że podatek statystyczny będzie zmniejszony i że taryfa opłat od handlu morzem będzie zniesiona. Spodziewa się on także, że będzie mógł zaproponować zniesienie cla przywozowego od zboża i cla wywozowego od wina. Liczne ustępy mowy ministra wywoływały oznaki zadowolenia.

* *Konstantynopol, 31 października.* Wydane pod datą wczorajszą prawo zarządza emisję obligów w ogólnej sumie 35 milionów funt. szt., które przynosić będą 5% rocznie, za pomocą zaś odkładania po 1% rocznie na amortyzację, spłacane będą od parę począwszy od 31 stycznia 1887 roku. Suma pomieniona ma być użyta na spłatę tej połowy kuponu od długu państwa, która wypłacaną będzie pieniędzmi papierowymi.

* *Białogród, 31 października.* Pismo urzędowe ogłosiło dekret księżęcy, wyznaczający dzień 30 listopada r. b. na otwarcie na nowo posiedzeń Skupczyny, której złożone będą przedewszystkiem budżeta na lata 1875 i 1876.

* *Ateny, 30 października.* Na dzisiejszem posiedzeniu izby deputowanych, prezes ministrów Komunduros wyszczególnił program nowego gabinetu i zapowiedział złożenie projektów do praw w przedmiocie reformy systemu podatków, założenia banków rolniczych z użyciem na to majątków klasztornych, zaprowadzenia landweru, zniesienia sądów wojennych dla zwykłych przestępstw popełnianych przez wojskowych, ustanowienia odpowiedzialności ministrów, oznaczenia zasad co do kwalifikacji osób wstępujących do służby rządowej, i naręczenie, w przedmiocie reformy prawa wyborczego. Zaimis obrany został prezesem izby i w swej mowie inauguracyjnej przyrzekł ministerstwu szczerę pomoc.

* *Kair, 30 października.* Wojska egipskie wkroczyły do Abisynji. Wojska króla Jana cofnęły się bez stawiania oporu.

* *Aden, 1 listopada.* Księżę Wali przybył tu dziś na pokładzie okrętu „Serapis”. Księżę wyszedł przed południem na ląd i powitany został przez władze, tudzież przez deputacje ze strony kupiectwa i przez krańcówców.

* *Nowy-Jork, 1 listopada.* Rząd Stanów Zjednoczonych wystosował do swego posła w Madrycie memorandum z instrukcjami w sprawie wyspy Kuby. Osnowa memorandum nie jest jeszcze znana. Depesza z Waszyngtonu, ogłoszona przez gazety tutejsze, donosi, że memorandum formułuje sposób zapatrywania się prezydenta Grant'a na kwestję wyspy Kuby w ten sposób, iż ostateczne rozwiązanie takowej powinno zależeć na uznaniu niezależności tej wyspy, na jej ukonstytuowaniu jako rzeczypospolitej niepodległej i na usamowolnieniu niewolników.

* *Nawodnienie Afryki i wynalazek p. Mouchot'a.* Zgromadzenie Narodowe francuskie, na wniosek uczonego Pawła Berta, uchwalilo w roku zeszłym 10,000 franków na zbadanie zamiaru olbrzymiego, którego wykonanie zmieni postać Afryki północnej. Zamiarem tym, o którym nikomu się nie śniło przed laty dwudziestu, jest utworzenie morza wewnątrz Algierji. Po uchwaleniu wspomnianej sumy, rząd utworzył komisję pod przewodnictwem Roudaire'a, kapitana sztabu jenerałnego, który pierwszy powziął pomysł tak wielkiego dzieła. Do komisji weszli: Parisot, Martin i Baudet, oficerowie sztabu jenerałnego; Jaquemot, lekarz wojskowy; Duveyrier, delegowany od Towarzystwa geograficznego, i Le Chatelier, inżynier, delegowany od ministerstwa robót publicznych. Minister wojny dał w pomoc komisji trzydziestu strzelców afrykańskich, dwudziestu żołnierzy z kompanij pocigowych i kilkunastu spahów.

Badania rozpoczęły się na terytorjum algierskiem. Kapitan Roudaire, wróciwszy z tej wyprawy, złożył francuskiej akademii umiejętności i Towarzystwu geograficznemu rezultaty swoich poszukiwań. Wkrótce potem francuzi i cudzoziemcy oglądali z zajęciem, na wystawie geograficznej paryskiej, mapę badań i szkice

niwelacji, które Roudaire wykonał w Algierji. Komitet konkursu tegorocznego umiejętności geograficznych nagrodził kapitana za te prace medalem pierwszej klasy i wynurzył życzenie, aby podobne pomiary wykonywano na terytorjum tunetańskim.

Badania rozpoczęto pod koniec roku 1874, skończono zostały w kwietniu r. b. W ciągu tego czasu zniwelowano 610 kilometrów. Kotlina algierska, którą można napełnić wodą, zajmuje powierzchnię 6,000 kilometrów kwadratowych, głębokość zaś tej doliny wynosi od 20 do 27 metrów. Przekonano się, że kotlina jest całkiem odosobniona. W południowo-wschodniej stronie grunt jest wyniosły i dadzą się tam urządzić porty dogodne. Strona północno-zachodnia jest nieco więcej pochyła. Powierzchnia mająca być zalana, przedstawia łożyska wysychłych jezior, zasypane piaskami, albo rozległe bagna zwane u arabów „fafsaria”, z których wydobywają się szkodliwe wyciechy, sprawiające febrę. Szkodliwy wpływ tych bagnisk na ludność miejscową czuć daje aż do Biskry i dalej. Znajdują się one na 15 do 20 metrów niżej od poziomu morza Śródziemnego, dadzą się więc łatwo zalać jego wodami.

Piękne, wyniosłe oazy, nie będą zatopione. Oaza Debils, najniższa ze wszystkich w krainie Suf, wznosi się na 58 metrów nad poziom morza. Mniej ważne oazy Nesira i Dendoga, w krainie Oued Rhir, będą zalane.

Niektórzy inżynierowie obawiają się, aby woda morską nie dostała się do studziń znajdujących się na oazach. Otóż kapitan Roudaire zmierzył głębokość tych studziń i przekonał się, że ich dno znajduje się po nad poziomem morza Śródziemnego. Tylko dno w kilku studniach artezyjskich krainy Oued-Rhir sięga niżej pod poziom morza, lecz te studnie przechodzą przez nieprzenikliwe warstwy ziemi, które nie przepuszczają przez siebie wody morskiej.

Komisja francuska nie dokonała niwelacji na terytorjum tunetańskim, lecz dziś wiadomo już, że kotlina tunetańska znajduje się pod poziomem morza Śródziemnego i że się pochyla ku odnodze Gabes. Kotlina tunetańska utworzy odnogę morską, długą blisko 380 kilometrów i szeroką od 40 do 50 kilometrów.

Z morzem algierskiem nie należy mieszać projektu angielskiego, który ma na celu zalanie pewnej części Sahary w zachodniej Afryce, naprzeciwko wysp Kanaryjskich. Projekt angielski nie był jeszcze ściśle badany; to pewna, że gdyby został wykonany, znacznie zmieniłby klimat Europy południowej.

O projektowaniu morza algierskiem rozprawiano szeroko na tegorocznym kongresie umiejętności geograficznych w Paryżu. Inżynier Fuchs zbijał pomysł Roudaire'a. Znany Levasseur, członek instytutu, odparł zarzuty Fuchsa. Rozprawy w tym przedmiocie prowadzone okazały, że na południu Algierji i Tunisu znajduje się rozległa kotlina, którą można zalać wodami morza Śródziemnego, jak o tem przekonywały badania naukowe, dokonane na miejscu przez kapitana Roudaire'a. Utworzenie morza algierskiego pociągnie za sobą zmianę klimatu w Algierji i Tunisie, lecz nie wpłynie na klimat Europy. Morze to ułatwi stosunki handlowe z Afryką środkową, oraz stosunki Europy z Algierją południową. W skutek zmiany klimatu, Algierja i Tunis zaludnią się kolonistami europejskimi.

Przy tej wzmiance o Afryce, wspomnieć wypada, że parzyka akademii umiejętności rozpatrywała niedawno nowy wynalazek, z którego podobno najwięcej skorzystają afrykanie, mieszkańcy gorących krajów.

Ludzie nie wynajdują i nie tworzą nowej siły, ale uczeni inżynierowie i mechanicy starają się użytkować objawy ruchu, jakim jest przepelniona przyroda. Niedostatek opału i dość wysoka cena węgla ziemnego naprowadziły pewnego uczonego francuskiego na myśl użytkowania promieni słonecznych do ogrzewania i poruszania machin. Słońce daje wzrost roślinom, wysusza bagna. Jest to ogromny piec, wiecznie buchający ogniem w wielkim laboratorium przyrody, lecz dotąd jeszcze jego ciepło nie zostało użyte za czynnik ruchu. To zagadnienie postanowił rozwiązać p. Mouchot, profesor matematyki przy liceum w Tours. Na ostatniemu posiedzeniu paryskiej akademii umiejętności, przedstawił swój przyrząd najprostszej budowy, nad którym pracował lat piętnaście.

Przyrząd Mouchot'a składa się z ostrokątego zwierciadła, ze szklanej kamery i kotła ponalowanego na czarno. Zwierciadło nachylone jest do osi przyrządu pod kątem 45°, daje przeto ognisko na krótką odległość—ognisko z największym natężeniem. Promienie słoneczne odbijając się od zwierciadła, uderzają na czarny kocioł i ogrzewają go. Lecz nie dosyć na tem: trzeba żeby temperatura przewyższała punkt wrzenia. Ciepło słoneczne powinno się gromadzić i kupić w jednym. Skupienie ciepła słonecznego nie było dotąd praktykowane. Już dawno temu Saussure zauważył, iż szkła przezroczyste przepuszczają ciepłki jasny, zaś odbierają ciepłki ciemny. Mouchot potrafił umiejętnie użytkować własność szkła względem ciepła. Mechanizm jego przyrządu można opisać w krótkich wyrazach: ciepłki jasny, po odbiciu się od zwierciadła, przechodzi przez szklanną kamerę i uderza na kocioł; czarna powierzchnia kotła zamienia ciepłki jasny na ciemny; ciepłki ciemny nie zdolny wrócić nazad przez szklanną kamerę, zgromadza się i skupia na kotle. Ciepłki ujęte zostają w siodła i nabiera takiej mocy, że mały przyrząd Mouchot'a, niespełna w ciągu jednej godziny, zamienia w parę pięć litrów wody. Przyrząd ów jest zmniejszonym przyrządem tego, który w mieście Tours działa regularnie od wschodu do zachodu słońca, wprawiając w ruch maszynę parową o sile jednego konia.

Wynalazek Mouchot'a może mieć wielką przyszłość,

choćby nie zastąpi węgla w zupełności.

Co to będzie, gdy za pomocą szkła palących, ugotuje się obiad i ogrzeje się mieszkanie bez węgla i drzewa? Trudniejsza atoli będzie rzecz ogrzewać mieszkanie w zimie szklami, skoro słońce mało się pokazuje.

* *Po amerykańsku.*—Jeden z dzienników nowojorskich opowiada: W Newadzie żyje fotograf, który z powodu skrupulatności co do estetycznej strony swoich wyrobów, ma zwyczaj, osoby dające się u niego fotografować, sadzać przed maszyną z następującą przemową: Oto łaskawy panie, rewolwer nabyty z odwiedzionym kurkiem, którym zmierzam się do pana prosto w czoło. Racz tedy łaskawo siedzieć spokojnie i ani mrugać i staraj się przytem nadać twarzy przyjemny, spokojny wyraz, patrząc właśnie w wylot tego rewolweru; w przeciwnym bowiem razie, palę panu w sam mózg. Stawiam na kartę moją reputację, pojmię więc, ile zależeć mi musi na tem, żeby odbicie wypadło gładko i bez niepotrzebnych dodatków, jakie powstają skutkiem niecierpliwości fotografowanego. — I w rzeczy samej, fotografie z pracowni tego energicznego mistrza odznaczają się wielką dokładnością.

* *Nowa Kalifornia.* W Ameryce, w Wyoming, powiadają Spring i Rapid Creek, odkryto nową ziemię obiecana—nowy kraj złotodajny. Obfitość złota ma tam być tak wielką, że przenosi w kilkakrot ilość napotykaną w dotychczas zbadanych okolicach. Nadto, kraina ta obfituje w wody i w bogactwa flory, co poszukawcom niezmiernie pracę ułatwia i życie oszczędza. Cała warstwa pomiędzy wierzchnią ziemią czarną a leżącą pod nią skalą jest przepelniona złotem. Amerykanie dążą tam jak niegdys do Kalifornji, tak, że w niektórych miejscowościach można napotkać 300—800 i nawet 1,000—1,500 goniących za szczęściem postaci złota. Podzieliłi już oni kraj między sobą na pewne parcelle. Kapitan Dodge obsadził okolicę dwoma szwadronami kawalerji, dla zabezpieczenia obozu profesora Janney, który czyni tam poszukiwania geologiczne. Czy jednak siły te wystarczą do trzymania Siouxów w przyzwyczajonej odległości, to o tem można wątpić. Niedługo znouwu zapewne nastąpi rzeźdź, bo kraj ten został Siouxom przez rząd waszyngtoński przyznany, a jednak biali bez żadnego względu zalewają go tłumami, pędzeni nieprzezwyčajoną „febris aurea.”

Redaktor, M. Berg.

PRZEWODNIK WARSZAWSKI.

Od Zarządu Towarzystwa Zakładów Górniczych Starachowickich.

Po wniesieniu, stosownie do Najwyższej zatwierdzonej w dniu 27 czerwca 1875 roku Ustawy, całego zakładowego kapitału 1,500,000 rubli, Towarzystwo uznało się prawnie ukonstytuowanym, i na pierwszym Ogólnem Zebraniu Akcjonariuszów, odbytem dnia 15 września 1875 roku, w którym brali udział przedstawiciele wszystkich bez wyjątku akcji, wybrani zostali jednomyślnie na członków Rady: J. G. Bloch, J. A. Wiszniewski, A. A. Hall, S. K. Gwyer, hrabia Gwido Henkel von Donnersmark, hrabia Julian Dembinski, A. W. Narolski, W. E. Rau, F. P. Rodokonaki, L. M. Rosenthal, tajny radca N. N. Suszczow i baron Fraenkel; na prezesa Zarządu Towarzystwa Antoni Łaski, na członków zaś tegoż Zarządu A. Wentz, G. Leveque i radca stanu A. Nagórny. Siedliskiem Zarządu Towarzystwa wybrane przez Ogólne Zebranie miasto Warszawa, gdzie przy ulicy Bielańskiej pod Nr. 602 Zarząd otworzył swoje działania. (6,851).

† Ś. p. Ludwik Lesznowski, współwłaściciel i wydawca *Gazety Warszawskiej*, b. radca b. Dyrekcji Ubezpieczeń, opatrzonej ss. Sakramentami, po krótkotrwałej chorobie dnia 22 października (3 listopada) 1875 roku o godzinie 9-ej rano przemiłował się do wieczności w wieku lat 57. Nabożeństwo żałobne odbędzie się w kościele Przemienienia Pańskiego przy ulicy Miodowej w dniu 24 października (5 listopada), to jest w piątek, o godzinie 11 z rana, poczem nastąpi wyprowadzenie zwłok z tegoż kościoła na cmentarz Powązkowski. Pogrzebony w głębokim żalu żoną z dziećmi i wnukami, krewnych, przyjaciół i znajomych zmarłego na ten smutny obrządek zaprasza.

Warszawa dnia 23 października (listopada).

Spostrzeżenia meteorologiczne dostarczone przez obserwatorium warszawskie.

Dnia 21 Października (2 Listopada) 1875 roku.

Table with 5 columns: Ciśnienie powietrza, Temp. pow., Wilgoć %, Kierunek wiatru. Rows for 7, 8, 9 October and 7, 8, 9 November.

Widowiska.

WIELKI TEATR. — Dziś, we czwartek, balet z mitologii skandynewskiej w 3 aktach (8-u obrazach), *Bogini Walhalli*. — Początek o godzinie 7 1/2. — *Juro*, w piątek, tragedia *Intryga i miłość*. — *Wesporaj*, było osób 575. TEATR ROZMAITOŚCI. — Dziś, we czwartek, komedia w 3 aktach, *Młoda wdowa*; — komedia w 1 akcie, *Consilium facultatis*. — Początek o godzinie 7 1/2. — *Juro*, w piątek, opera komiczna *Perichola*. W SALI RESURSY OBYWATELSKIEJ. — Dziś, we czwartek, 23 paździer. (4 listopada), o godzinie 8 wieczorem, odbędzie się *Koncert* pani Bronisławy Dowiańskiej. — Program: I. 1. Arja z op. „Królowa Cypru”, Pacini'ego, — wykona pani Dowiańska; 2. a) Elegja, Gordigiani'ego, b) Romans z op. „Carlo il Temerario”, Rossini'ego, i c) Mazurek, Roguskiego, — wykona p. Horbowski; 3. Deklamacja, wypowie panna Popiel; 4. „Niewieść” romans, Nowakowskiego, — wykona p. Wasilewski; 5. a) „Łzy ró-

ży”, Troschla, b) „Blawatek”, Münchheimera, — wykona pani Dowiańska; 6. Sekstet z op. „Aida”, Verdi'ego, — wykona: panie: Szezygier, Dowiańska, pp. Cieślowski, Chodakowski, Wasilewski i Siwicki. — II. 7. a) Romans z op. „Lituan”, Ponchelli, b) „Lirnik”, Moniuszki, — wykona p. Chodakowski; 8. Wariacje z op. „Djamenty Korony”, Aubera, — wykona pani Dowiańska; 9. Deklamacja, wypowie pani Modrzejewska; 10. Romans z opery „L'ombra”, Flotowa, — wykona p. Filleborn; 11. a) Arja z XVII wieku, Locatelli, b) Polonez, Wieniawskiego, — wykona p. Górski; 12. Duet z op. „Guarani”, Gomez'a, — wykonają: pani Dowiańska i p. Filleborn. — Cena miejsc: krzesło numerowane w 3-ch pierwszych rzędach rsr. 2 i kop. 5 na ubogich, w 4-ch następnych rzędach rsr. 1 kop. 50 i kop. 5 na ubogich, w dalszych rzędach rs. 1 i kop. 5 na ubogich; krzesło nienumerowane kop. 50. — Biletów nabyć można przy wejściu do sali.

GABINET ZOOLOGICZNY (w gmachu uniwersytetu warszawskiego). — Otwarty w niedziele bezpłatnie. WYSTAWA TOWARZYSTWA ZACHĘTY SZTUK PIĘKNYCH. — Otwarta codziennie, od godziny 10-ej rano do godziny 5-ej po południu, w gmachu obok kościoła św. Anny. — Wejście od osoby w dniu powszednie kop. 15; — w niedziele zaś i święta kop. 5.

CYRK LEONARDA (przy ulicy Włodzimierskiej). — Dziś i codziennie, *Przedstawienie*. — Towarzystwo składa się z pierwszorzędnych artystów i komików. — *Tresura* koni jak najlepsza. — *Kostjumy* i inne przybory eleganckie. — *Orkiestra* pod dyrykcją kapelmistrza P. Stamma. — *Cena miejsc*: Łoża na 4-ty osoby rs. 6 i kop. 20 na ubogich; łoża na 6 osób rs. 9 i kop. 30 na ubogich; miejsce numerowane w trybunie rs. 1 i kop. 5 na ubogich; parquet rs. 1 i kop. 5 na ubogich; I-e miejsce kop. 60; II-e miejsce kop. 40; III-e miejsce kop. 20. — *Kasa* otwarta od godziny 11 z rana do 1 z południa i od 3-ej do końca przedstawienia. — *Otwarcie* cyrku o godzinie 6 1/2. — *Początek* o godzinie 7 1/2 wieczorem.

TIVOLI (przy ulicy Królewskiej). — Dziś i codziennie, *Wieczór muzyczny-wokalny* pierwszorzędnych *śpiewaków niemieckich* z Wiednia. — *Początek* o godzinie 7-ej wieczorem. — *Wejście* bezpłatnie.

Przyjechali: — Jenerał-major z orszaku Jego Cesarzkiej Mości hr. *Orlow-Dawydow*, ze Skierniewic; — jenerał-majorowie: *Duue*, z Siedlec, *Glinojcki*, z Odessy, *Filimonow*, z Pultuska.

Wyjechali: — Jenerał-major z orszaku Jego Cesarzkiej Mości hrabia *Orlow-Dawydow*, do St. Petersburga; — jenerał-major *Depp*, do Lublina; — rzeczywiste radcowie stanu: *Hugenberger*, do Moskwy, *Hilchen*, do St. Petersburga.

Cena okowity dnia 21 października (2 listopada).

Table with 2 columns: Wzrost, Cena. Rows for Hurtowa składowa, Pojedyncza szynkarska, Skosunek garnca do wiadra 100:307 1/2.

Przyjmowanie chorych.

Profesorowie Warszawskiego Uniwersytetu, w prowadzonych przez siebie klinikach, udzielają chorym przychodzącym pomocy lekarskiej bezpłatnie, w następujące dni i godziny:

Table with 2 columns: Choroba, Lekarz. Rows for chirurgiczne, wewnętrzne, weneryczne, onkologiczne.

SZPITAL DZIECIĄTKA JEZUS.

Bezpłatna porada lekarska dla przychodzących chorych. Wejście przez drzwi główne od Wareckiego placu. Choroby zewnętrzne w ogóle. Dr *Orłowski* codziennie od 10 do 11 godziny rano. Choroby organów moczowo-płciowych: We wtorki, czwartki i soboty od 11 do 11 1/2 godziny przed południem. Choroby wewnętrzne. Dr *Pogorzelski* codziennie od 9 do 10 godziny rano.

Przyjmowanie chorych „W szpitalu świętego Rocha.”

Codziennie od godziny 9-ej do 10-ej z rana, głównie zaś: Choroby zewnętrzne — Dr *Stankiewicz*. Choroby wewnętrzne — Dr *Obrebski*.

POCIĄGI NA DROGACH ŻELAZNYCH.

Warszawsko-Petersburska. *Wychodzą (z Pragi)*: Pociąg pocztowy o godzinie 10 minut 23 rano. Pociąg pasażerski o godz. 9 min. 38 wieczorem. *Przychodzą (na Pragę)* o godz. 8 min. 23 wieczorem i o godz. 3 min. 53 rano. Warszawsko-Terospolska. *Wychodzą (z Pragi)*: Pociąg kurierski z powozami klasy 1 i 2, oraz z powozami klasy 3 dla osób jadących w bezpośredniej komunikacji na drogi żelazne moskiewsko-brzeską i kijowsko-brzeską, o godz. 3 min. 20 po południu. Pociąg towarowo-osobowy (2 i 3 klasy) o godz. 7 min. 10 z rana. Pociąg pocztowy, 3 klasy, o godz. 10 min. 39 rano. *Przychodzą (na Pragę)*: o godz. 19 min. 53 po południu; o godz. 10 min. 46 wieczorem; i o godz. 6 min. 30 po południu. Warszawsko-Wiedeńska. *Wychodzą z Warszawy*: Pociąg kurierski (klasa 1 i 2) o godz. 7 min. 20 rano. Pociąg osobowy (4-ry klasy) o godz. 11 min. 15 rano. Pociąg osobowy (4-ry klasy), o godz. 7 min. 45 wieczorem. *Do Łodzi* wyjeżdża się z Warszawy pociągami: kurierskim o godzinie 7 min. 20 z rana i osobowym o godz. 11 min. 15 z rana i o godz. 7 min. 45 wieczorem. *Przychodzą do Warszawy*: Kurierski o godz. 8 min. 20 wieczorem. Osobowy (4 klasy) o godz. 6 min. 15 po południu. Osobowy (4 klasy), o godz. 9 min. 25 z rana. Warszawsko-Bydgoska. *Wychodzą z Warszawy*: Pociąg kurierski (klasa 1 i 2) o godz. 3 min. 50 po południu. Pociąg osobowy (4-ry klasy) o godz. 6 min. 35 rano. Pociąg oboowo-miejscowy (4-ry klasy) o godz. 7 min. 45 po południu (tylko do Kutna). *Przychodzą do Warszawy*: Kurierski o godz. 2 min. 20 po południu. Osobowy o godz. 5 min. 45 wieczorem. Osobowo-miejscowy (z Kutna) o godz. 9 min. 25 z rana.

OGŁOSZENIA RZĄDOWE

РАЗНЫЯ ОБЪЯВЛЕНІЯ

REGULACJE HYPOTECZNE УСТРОИТВО ИПОТЕКЪ.

N. D. 6818. Sąd Pokoju w Stopnicy
Wydział Hypoteczny.

Z powodu wniesionego żądania przez Iekę Zalemana o wywołanie do nowej regulacji hipoteki połowy osady włościańskiej we wsi Kobylniakach gminie Zagów, pod Nr. pol. 51 tabeli likwidacyjnej zapisanej, obejmującej morg 12 pretów 140 czyli o wywołanie połowy gruntu z połową chałupy, stodoły i chlewów, zawiadamia interesantów, iż takowa odbędzie się w Kancelarii hipotecznej tutejszego Sądu w dniu 7 (19) Stycznia 1876 r. Wzywa ich przeto aby do regulacji tej osobiście, lub przez pełnomocników urzędowych i szczególnie umocowanych zgłosili się pod skutkami prekluzji w art. 154, 160 i 150 prawa hipotecznego z roku 1818 przepisanej.

Ogłoszenie decyzji w skutek regulacji tej nastąpi w dniu 13 (25) Stycznia 1876 r. na publicznem posiedzeniu tutejszego Sądu i od tegoż dnia czas do odwołania się od takowej upływać zaczyna.

Interesanci zatem, bez dalszego wzywania w dniu ogłoszenia jej obecni być winni.

Stopnica d. 7 (19) Października 1875 r.
Podsepek, Jagniatkowski

N. D. 6816. Sąd Pokoju w Ostrołęce
Wydział Hypoteczny.

Z powodu żądanej pierwsiostkowej regulacji nowej hipoteki części ziemskiej na wsiach Dmochy Mrozy, Załuski Klacze, Przędziękie Dworaki, Zaręby Bolgdy Dmochy Kudły, w powiecie Ostrowskim, gubernji Łomżyńskiej położonej, obejmującej razem piętnaście morgów należącej poprzednio do Grzegorza Dmochowskiego i w spadku na jego córkę Annę Dmochowską prze z niej. Zawiadamia interesantów że regulacja tej nieruchomości odbędzie się w Sądzie tutejszym w dniu 24 Stycznia (5 Lutego) 1876 r. W tym przeto terminie proces z tytułami prawa własności usprawiedliwiający pod skutkami prawa hyp. art. 156 i 160 określonymi sami osobiście lub przez pełnomocników urzędowych zgłoszą się i takowe objaśnią powini.

Ogłoszenie decyzji regulacyjnej nastąpi w dni osm.

Ostrołęka d. 15 (27) Października 1875 r.
Podsepek, Tomaszewicz

N. D. 6817. Sąd Pokoju w Ostrołęce
Wydział Hypoteczny.

Z powodu żądanej nowej regulacji hipoteki domu w mieście powiatowem Ostrołęce gubernji Łomżyńskiej przy ulicy Rybackiej pod Nr. pol. 58 położonego, obciążonego własnością Issaja Efmowa należącego. Wzywa strony interesowane, iżby z prawami swemi do nieruchomości tej rościć mogli przed Sąd Pokoju w Ostrołęce Wydział Hypoteczny zgłoszyli się w terminie do regulacji tej oznaczonym w dniu 27 Stycznia (8 Lutego) 1875 r., a po upływie dni 8 do ogłoszenia decyzji Zwierzchności Hipotecznej.

Ostrołęka d. 15 (27) Października 1875 r.
Podsepek, Tomaszewicz.

N. D. 6778. Sąd Pokoju w Sokolowie,
Wydział Hypoteczny.

Zawiadamia strony interesowane, że do tutejszego Sądu wniesionem zostało żądanie o urządzenie nowej hipoteki:

1. Dwóch zagonów z grądkami z których jeden jest za domem mieszkalnym już rozebrany, drugi za budowlami gumieniami.
2. z trzech zagonów pola.
3. z półwłóczka mającego zagonów sześć.
4. z zagonów trzech w dalekiem polu.
5. z zagonów trzech w dalekiem polu.
6. z zagonów trzech w ciąglem polu.
7. z zagonów trzech w polu pod zawałami.
8. z nadawka zagonów trzech.
9. z gródki zagonów sześć.
10. z łąki pod Jarnicami, i
11. Łąką na Piwniczyskach, w ograniczeniu osady Liw, Powiecie Węgorzowski Gubernji Siedleckiej położonych, do własności braci Rymkiewiczów należącej, do czego termin na dzień 13 (25) Stycznia 1876 r. oznaczonym zostaje.

Wzywa ich przeto, aby z prawami swemi do tych nieruchomości osobiście, lub przez szczególnie i urzędowo umocowanych pełnomocników zgłosili się wraz z dowodami pod skutkami prekluzji z art. 154 i 160 Ust. Hyp. z r. 1818 wpływającej.

Sokolów d. 13 (25) Października 1875 r.
Podsepek, Wel'er.

LICYTACJE. — ТОРЖИ.

N. D. 6875.

Niżej podpisany Obrońca przy Senacie w Warszawie pod № 471F zamieszkały, jako

Obrońca Wawrzyn z Ablamowiczów po niegdy Antonim Kruszewskim pozostałej wdowy, wiadomo czyni i ogłasza: że Trybunał Cywilny w Warszawie wyrokiem z d. 24 Lipca (5 Sierpnia) 1873 r. na powództwo Wawrzyn z Ablamowiczów po n. Antonim Kruszewskim pozostałej wdowy, współwłaścicielki dóbr Radzymin tamże w Powiecie Warszawskim zamieszkałej, przeciwko współkuzynom n. Antoniego Habdank Kruszewskiego jako to: 1. Antoniemu Kruszewskiemu obywatelowi właścicielowi dóbr Potycz tamże w Pow. Górno-Kalwaryjskim, 2. Janowi Kruszewskiemu obywatelowi w dobrach Rydzewie Pow. Szczytyńskim, 3. Stefanji z Kruszewskich Ronikier Gustawa Hr. Ronikier rozwiedzionej małżonce, właścicielce dóbr Rybienko tamże w Pow. Pułtuskim, 4. SS-m niegdy Teofilu z Kruszewskich O'Rourke Aleksandra Hr. O'Rourke żony, jako te: temuz Aleksandrowi Hr. O'Rourke w imieniu własnym, oraz jako ojcu i głównemu opiekunowi nieletnich Marjanny i Elwiry w małżeństwie z niegdy Teofilu O'Rourke spłodzonych dzieci w Warszawie pod L. 1265 B. 5. Mikołajowi Wolskiemu dymisjonowanemu Rotmistrzowi opiekunowi przydanemu tychże nieletnich w Warszawie pod L. 1265 B. 6. SS. niegdy Juliana Kruszewskiego syna naturalnego przyznanego s. p. Antoniego Habdank Kruszewskiego jako to: a) Joannie z Kruszewskich Józefa Katyła obywatela żonie w asystencji i za upoważnieniem tegoż męża działającej czyli obojgu małżonkom Katył, b) Julianowi, c) Antoniemu, d) Marjannie Magdalenie nieletnim Kruszewskim, których opiekunką główną jest matka ich Amelia Kruszewska po niegdy Julianie Kruszewskim pozostała wdowa, a opiekunem przydanym rzeczony wyżej Józef Katył w mieście Sejnach zamieszkałym wyniesione, dział majątku po niegdy Antonim Habdank Kruszewskim pozostałego nakazał, do udzielenia opinji czyli:

- I. Dobra Ziemskie Radzymin.
 - II. Dobra Ziemskie Liszków.
 - III. Dobra Ziemskie Lejpany.
 - IV. Dobra Ziemskie Komoruńce i
 - V. Kolonja Pomarzancka.
- Do spadku należące i własność stron stanowiące dadzą się dogodnie w naturze podzielić, a w przeciwnym razie do ich oszacowania biegłych zamianował, i w razie niemożności podziału w naturze sprzedaż dóbr przez publiczną licytację nakazał, a do sporządzenia samych działów Rejenta Kulikowskiego przeznaczył.

Mianowani biegli uznawszy, że dobra dogodnie w naturze podzielone być nie mogą przy protokołach z d. 6 (18) Listopada 1873 r., 14 (26) Stycznia 1875 r., 13 (25) Stycznia 1875 r., 15 (27) Stycznia 1875 r. i 16 (28) Stycznia 1875 r. złożyli w kancelarii Pisarza Trybunału Cywilnego w Warszawie Wydziału IV. taksy wykazujące wartość dóbr i kolonji a mianowicie:

1. Dóbr Radzymin na rs. 117,300 który to szacunek wyrokami Trybunału Cywilnego w Warszawie z d. 23 Grudnia (4 Stycznia) 1874/5 r. zgodnie z żądaniem stron podwyższony został do rs. 153,000.
2. Dóbr Liszkowo oszacowane na rs. 129,210 a z inwentarzem na rs. 131,842 kop. 80.

Dobra Liszków sprzedane zostaną w trzech oddziałach szacunek każdego z tych oddziałów biegli w złożonej taksie wykazali jak następuje:

1. Oddział I folwark Liszków rs. 32,738 k. 80.
2. Oddział II folwark Kraśnik rs. 51,362 k. 20.
3. Oddział III folwark Krzewin rs. 40,741 kop. 80.

Wszystkie te oddziały oszacowane są wraz z inwentarzem.

3. Dóbr Lejpany rs. 251,400 a prócz tego wartość inwentarzu wynosi rs. 4315 kop. 90.

Dobra te sprzedane zostaną w dwóch oddziałach szacunek których jest następujący:

1. Oddział I Dobra folwarczne Lejpany rs. 99,000 a inwentarz w nich znajdujący się rs. 4315 k. 90.

2. Oddział II Puszcza Lejpańska rs. 152,400.

4. Dóbr Komoruńce wraz z inwentarzem na rs. 25,435 i

5. Kolonji Pomarzancka na rs. 2880

Taksę te Trybunał wyrokami z d. 23 Grudnia 1874 (4 Stycznia 1875 r.) i 10 (22) Marca 1875 r. zapadłymi, zatwierdził.

Opis dóbr stosownie do oddziałów ułożony.

I. Dobra Ziemskie Radzymin składają się z jednej przestrzeni ziemi niepodzielonej obciążonej własnością i nieobciążonej żadną służebnością na korzyść dóbr ościennych z wyjątkiem jedynie służebności ustanowionych w skutek Ukazów o uwłaszczeniu włościan na korzyść gruntów włościańskich, z 16 wsi uwłaszczonych na korzyść uwłaszczonych osad mieszczan, relikwii jakie w granicach swoich zawiera. Położone są w Gubernji Warszawskiej, Powiecie i Okręgu Sądowym Radymiańskim, gminie i Parafji Radymin w odległości od m. Warszawy w. 21 od stacji Drogi Żelaznej Warszawsko-Petersburskiej Puszczy w. 16, od przystanku na tej drodze między Warszawą a Puszczem w. 8.

Graniczą na północ z dobrami donacyjnymi Załubice i Sokołówek, na wschód z dobrami Guzowatka i Hajda, tudzież ze wsiami Wola Ruszowska, Kruzewo i Czarna, na południe z dobrami rządowymi Słupno i Nadmana, na zachód z wsią prywatną Wólka Radymiańska. Przestrzeni dóbr po odtrąceniu gruntów uwłaszczonych wynosi m. 7477 pr. kw. 296 czyli włók 249 m. 7 pr. kw. 296 m. n. a w szczególności:

- w ogrodach m. 41.
- gruntach ornych " 1550.
- łąkach polnych i oddzielnych " 310.
- gruntach karczemych " 4.
- pastwisku wspólnem z wsią Dybów " 90.
- w kolonji Szulima " 270.
- pod cegielnią " 50.
- w osadzie młynarskiej Siwek " 19.
- w przetrzcinie leśnej " 4800.
- pod budynkami oraz w drogach, granicach, rowach, wygonach, wodach, bagnach i nieużytkach m. 343 pr. 296.

Dobra Radzymin w granicach swoich zamykają:

1. 4 folwarki Radzyminek, Aleksandrów, Dybów i Mokre.
2. Młyn wodny Siwek zwany.
3. Wiatrak.
4. Kolonję dworską pod miastem.
5. Fabrykę kafi.
6. Lasy rozrzucone kawałkami w różnych miejscowościach.
7. Miasto Radzymin z należącymi doń gruntami uwłaszczonymi obejmującymi przestrzeni morg 1338 pretów 157.

16 wsi uwłaszczonych: Ciemne, Dybów, Zwierzyniec, Zawady, Łoś Teodorów, Ruda Trzciana, Teresin, Borki, Siwek, Cegielnia, Dąbrowa, Wólka Radymiańska, Aleksandrów, Mokre, na rzecz których jak niemniej na rzecz mieszczan Radymiańskich, oraz na rzecz Probostwa w Radzyminie ustanowione są służebności objawione w Dz. III W. H. dóbr Radzymin oraz Łlżej w taksie opisane.

Grunta dworskie stałe są oddzielone od włościańskich i podzielone na cztery folwarki, Radzyminek, Aleksandrów, Dybów i Mokre, położenie pół jest równe z naturalną pochyłością do odpływu wód zbytecznych, gospodarstwo na nich trzy połowe zwyczajne z ugiorem czystym.

Gleba ziemi w ogólności lekka żyznia po większej części pińczysta i sapowata, na folwarku tylko Aleksandrów mocniejsza ilastą Łąki których ilość odpowiednio do obszerności jest dostateczną położone są między polami nad rzeczką bez nazwiska, przez całą długość dóbr przepływającą, część zaś znajduje się w lasach przy granicy Wólki Szlachecka.

W okolicy rezydencji dworskiej urządzone jest park spacerowy przytykający do miasta a obok niego ogród owocowy mieszczący w sobie 960 drzew fruktowych.

Zabudowania dworskie po większej części w stanie złym znajdujące się odpowiadają pod względem obszerności potrzebom gospodarskim są one następujące:

- A. W Rezydencji dworskiej.
 1. Ruiny po pałacu w parku ogrodowym.
 2. Dom mieszkalny w tymże parku z bali w słupy w części na podmurowaniu z cegły a w części na przyciesiach.
 3. Oficyna w parku ogrodowym murowana z cegły przy niej:
 4. Obórka.
 5. Chlewek.
 6. Kurnik wszystkie trzy zabudowania drewniane.
 7. Dom mieszkalny w ogrodzie w części murowany z cegły, w części zbudowany z bali w słupy mieszczący mieszkanie ogrodnika i propinatora.
 8. Oficyna w parku ogrodowym z bali w węgiel z frontu podmurowana.
 9. Chlewy, komórki, kurnik i stodołka z bali w słupy na podwalinach.
 10. Pompa drewniana z korbą drewnianą bez cembrowy. Zabudowania ad 1 i 10 bez pokrycia, ad 2 dachówką, ad 4 słomą, ad 5 i 6 deskami, ad 3, 7, 8, 9, gontami kryte.

- B. Na folwarku Radzyminek.
 11. Dom mieszkalny z bali w węgiel na podwalinach z przybudowaniem frontowym.
 12. Oficyna z bali w słupy na przyciesiach.
 13. Chlewki i kurnik z bali w słupy na podwalinach.
 14. Piwnica murowana z cegły.
 15. Studnia wycembrowana drzewem z pompą i korbą drewnianą bez przykrycia.
 16. Obórka z bali w słupy na podwalinach.
 17. Stajnia i wozownia z bali w słupy na przyciesiach.
 18. Stajnia i wozownia na brzegu parku ogrodowego z bali w węgiel na podmurowaniu z cegły.
 19. Obora tamże murowana z cegły.
 20. Stajnia dla koni wojskowych zbudowana z pacy w słupy murowane z cegły.
 21. Studnia wycembrowana balami z żorawiem bez pokrycia.

22. Stodoła z bali rznętych w słupy murowane.
23. Koszary z wystającym korpusem piętrowym murowane z cegły.
24. Spichrz z bali w węgiel na podmurowaniu.
25. Kuźnia z bali w węgiel na podwalinach wszystkie zabudowania gontami kryte ad 19 zaś słomą posypte.

C. w mieście Radzyminie.

26. Dom murowany z cegły dwupiętrowej zajmowany przez Urząd Powiatowy.
27. Drwalnia i kloaki w tyle tegoż domu w dziedzińcu z bali w słupy.
28. Parkan przy tymże domu do koła dziedzińca z desek w słupy i ramy.
29. Studnia wycembrowana balami z pompą drewnianą i obudowaniem z desek.
30. Dom № 106 z bali w węgiel na podwalinach.

31. Drwalnia z bali w słupy na podwalinach.
32. Dom zwany oficyna pałacowa w Nowym Rynku z drzewa, niezamieszkały i zakwalifikowany do rozbiórki.
33. Karczma z zajazdem z bali w węgiel na podmurowaniu z cegły.
34. Karczma z zajazdem w Starym Rynku murowana z cegły, a zajazd z bali w słupy drewniane.
35. Dom zwany Hotel Warszawski murowany z cegły piętrowy.
36. Dom obok poprzedniego tak samo zbudowany, zajmowany przez Sąd Pokoju.
37. Studnia wycembrowana balami z żorawiem.
38. Stajnie i wozownie z bali w węgiel na podwalinach, środkami murowane z cegły z fałdą piętrową mieszczące nadto skład octu.
39. Kloaka z desek w słupy ad 37 bez pokrycia, ad 26 tekturą smołowcową, ad 29 balami, ad 33 blachą, ad 39 dranicami; pozostałe zaś gontami kryte.

- D. Na folwarku Mokre.
 40. Dom mieszkalny z bali w węgiel na podmurowaniu z cegły.
 41. Spichrz.
 42. Stodoła.
 43. Stodoła wszystkie trzy z bali w słupy na podwalinach.
 44. Chlewy z bali w słupy na przyciesiach.
 45. Stajnia i wozownia.
 46. Obora obie z bali w słupy na podwalinach.
 47. Studnia wycembrowana drzewem z żorawiem.
 48. Dwa czworaki z bali w węgiel na podwalinach.
 49. Chałupa dla gajowego z bali w słupy na przyciesiach.

50. Obórka.
51. Chlewek oba z obładrów w słupy na przyciesiach.
- Zabudowania ad 40 i 44 gontami, ad 41, 43 i 45 gontami i słomą kryte, ad 47 bez pokrycia pozostałe słomą posypte.
- E. Na folwarku Aleksandrów.
 52. Dom mieszkalny z bali rznętych w węgiel na podwalinach.
 53. Chlewki z bali w słupy na przyciesiach.
 54. Stajnie z bali w węgiel na podwalinach.
 55. Szopa przeznaczona na skład siana z bali w słupy na przyciesiach.
 56. Stodoła.
 57. Stodoła z bali w słupy na podwalinach.
 58. Zabudowanie po dawnym młynie deptaku.
 59. Spichrz.
 60. Obora wszystkie trzy z bali w węgiel na podwalinach.
 61. Gorzelnia murowana z cegły piętrowa, mieszcząca w sobie aparat Pistoriusza na 16 korcy zacieru.
 62. Studnia przy tejże gorzleni wycembrowana balami z pompą i kieratem pod daszkiem.
 63. Dwa czworaki z bali w węgiel na podwalinach.
 64. Barak z drzewa na przyciesiach.
 65. Kuźnia wymurowana z cegły palonej mieszcząca warsztat z ogniskiem i mieszkanie dla kowala.
 - Budynek ad 61 dachówką, ad 55, 62, 64 słomą, pozostałe gontami kryte.

- F. Na folwarku Dybów.
 66. Dom mieszkalny z bali w węgiel na podmurowaniu.
 67. Gołębnik z desek.
 68. Chlewik z bali w słupy na podwalinach.
 69. Stajnia z bali rznętych w węgiel na podwalinach.
 70. Obora murowana z cegły.
 71. Gorzelnia murowana z cegły palonej od kilku lat nieczynna.
 72. Zabudowanie po dawnym młynie deptaku z bali w węgiel na podwalinach opustoszałe i nieużyteczne.
 73. Stodoła z bali i chróstu w słupy na podmurowaniu.
 74. Takąż stodoła.
 75. Spichrz z bali w węgiel na podwalinach.

76: 4 Cz. oraki w części drewniane w części murowane.

77. Chlewy z drzewa w słupy na przyciesiach ad 71 dachówką, ad 67 deskami, ad 76 gontami i słomą, ad 69, 70, 72, 74, 76, 77 słomą, pozostałe gontami kryte.

Do źródeł intryty propinacyjnej w dobrach Radzymin jest prawo szynkowania trunków w w ośmiu karczmach i szynkach wiejskich, to jest w Wólce Radzymińskiej, Cegieli, Aleksandrowie, Sinku, Łosin, Zawadach, Ciemnem i w Dybowie, oraz w Hotelu i dwóch karczmach miejskich.

Nadto na folwarku Aleksandrowie i Dybowie są dwie gorzelnie murowane o lat kilku n. czynne.

Znajdują się również w dobrach młyn wodny Siwek zwany, i wiatrak w Radzyminku, wydzierżawione młynarzowi, pierwszy Abrahamowi Steman, drugi Szulimowi Postolskiemu.

Z dóbr Radzymin opłaca się rocznie podatków Skarbowych i gminnych rs. 1869 k. 41 1/2 z domów zaś i placów dworskich w Radzyminie rs. 529 kop. 92 1/2.

II. DOBRA ZIEMSKIE

LISZKÓW, położone w gubernji Suwałk-skiej, powiecie Sejmskim parafji Liszków, w odległości od miasta Suwałk wiorst 66, od Sejnu wiorst 38, od Sereje wiorst 21, od miasta Łozdzieje wiorst 34, od stacji Drogi Żelaznej Warszawsko-Petersburgskiej Porzece wiorst 28, od rzeki Niemna wiorst 1 1/2.

Na zasadzie relacji biegłych przez Trybunał Cywilny zatwierdzonej, dobra ziemskie Liszków sprzedane będą w trzech oddziałach.

Oddział I folwark Liszków.

Oddział ten stanowią grunta folwarku Liszkowa z dodaniem lasu zwanego Borek i Wypust, łąk oddzielnych nad Niemnem z zaroślami w uroczysku Łomy, trzech jezior zwanych Liszkowskie, Wilkowce i Mielociszki, młyna wodnego z foluszem i gruntami młynarskimi, osad karczemych we wsiach Liszkowie, Ponarach i Zejmach, oraz placu po karczynie we wsi Gudelach, oraz łąki zwanej Żydowiska. Przestrzeń do oddziału tego należąca znane są na wappach jeometrow Piotrowicza i Stejnbricha odsyłaczami A, B, C, D, E, F i obejmują:

W ogrodach warzywnych	m. 3 pr. 135.
W gruntach ornych	m. 686 pr. 84.
W łąkach	m. 47 pr. 179.
W lasach	m. 122 pr. 159.
W zaroślach i haliznach	m. 414 pr. 84.
W bagnach	m. 39 pr. 73.
W jeziorach i wodach	m. 137 pr. 207.
Pod budynkami, granicami wygonami, nieużytkami	m. 70 pr. 99.

Razem przestrzeń wynosi m. 1521 pr. 120 czyli włók 50 morgów 21 przętów 120 m. n.

Na folwarku Liszków znajduje się dom mieszkalny z bali w węgiel na podmurowaniu z kamienia polnego, piwnicą murowaną niewykończoną, gorzelnią z aparatem Pistorjasa, młyn i folusz oraz zabudowania gospodarcze.

Na folwarku Liszków znajduje się inwentarz następujący:

Koni 9, wołów roboczych 6, wozów trzy, sań cztery, bron 12, soch 6, młocarnia, sieczkarnia, arfa do czyszczenia zboża, 5 knf starych, oprócz aparatu gorzelniowego.

Do oddziału I-go należy prawo propinacji na gruntach folwarcznych oraz prawa pierwszeństwa do propinacji we wsiach uwłaszczonych Liszkowie, Ponarach Zejmach i Gudelach, tak jak prawo to obecnym właścicielom posługuje.

Oddział II folwark Kraśnik.

Oddział ten obejmuje folwark Kraśnik z dodaniem przyległego lasu zwanego Zielony, oraz 2 karczmy we wsiach Wilkowce i Gabince. Prawo propinacji na gruntach oddział II stanowiących, przechodzi na nabywcę tego oddziału, we wsiach zaś uwłaszczonych Wilkowce, Gabince i Burbańce o ile takowe dzisiaj wsi właścicielom służy. Rozległość oznaczona jest na wappach wyżej powołanych odsyłaczami G, H, I, J i skład jej wchodzi następujące grunta:

Ogródów	morgów 6 pr. 29.
Gruntów ornych	" 237 " 198.
Łąk	" 79 " 147.
Pastwisk	" 14 " 117.
Lasów	" 919 " 222.
Bagien	" 9 " 280.
Pod wodami	" " 78.
Pod granicami, wygonami i nieużytkami	" 9 " 53.
W dwukontrowersach	" " 114.

Ogółem mor. 1426 pr. 38.

Na folwarku Kraśnik znajduje się kilka zabudowań gospodarskich. Folwark Kraśnik graniczy na południe ze wsią Radzilemice z dobrami prywatnymi Hundzami, na wschód z wsią Wilkowce, na południe z folwarkiem Lipiszki a na zachód z wsią Gabince. Nadmienia się tutaj na ścianie północnej znajduje się kontrowers leśny z dobrami Kudrany o przestrzeń zawierającą morgów 149 pr. 114 która nie jest w posiadaniu sukcesorów Kruzewskich, tytułów żadnych do własności kontrowersu SS-wie Kruzewscy nieposiadają.

Na folwarku tym znajduje się następujący inwentarz: koni 6, wołów 4, wozów 2, sań 3, soch 4, bron 7, kos 6, zaprzęgi parciane na konie robocze.

Oddział III folwark Krzewin.

Oddział ten obejmuje folwark Krzewin z lasem Krzewińskim vel Bołtuszyński przytykającym w części do rzeki Niemna a w części do rzeki Owernicy, tudzież odpadkiem leśnym Gajluny, ośmiu jeziorami, Jodziszki, Widziemis, Kłonis, Pomieliszeres, Omozuski, Jodjalis, Kruglis, Hgijatis, trzema zabudowaniami, karczmem z gruntem we wsiach Ryciele, Gajluny i Bołtuszyński, i promem na rzecz Niemnie pod Druskienikami.

Prom ten jednak jest w sporze z włościanami, którzy go ują w swoim użytkowaniu. Oddział ten oznaczono na powołanych wyżej wappach odsyłaczami K, L, M, N, obejmując przestrzemi.

W ogrodzie warzywnym	mor. " pr. 50.
W gruntach ornych	" 441 " 201.
W łąkach	" 111 " 241.
W lasach	" 767 " 167.
W zaroślach	" 58 " 45.
W bagnach	" 85 " 262.
W jeziorach	" 42 " 161.
Pod budynkami, w granicach, wygonach i nieużytkach	" 17 " 109.

Razem m. 1525 p. 36.

czyli włók 50 morgów 25 przętów 36 m. n.

W folwarku Krzewin znajduje się dom mieszkalny oraz inne zabudowania folwarczne, szczegółowo w taksie opisane, inwentarz w folwarku Krzewin jest następujący: koni 6, wołów 8, wozów 2, sań dwoje, soch 4, bron 6, kos 4.

Nabywca oddziału III nabywa zarazem prawo propinacji na gruntach folwarcznych, oraz we wsiach uwłaszczonych Ryciele, Gajluny i Bołtuszyński o ile tu prawo dzisiejszym właścicielom posługuje.

Wszystkie oddziały obciążone są niepodzielnie służebnościami na rzecz włościan uwłaszczonych z dóbr Liszkowa, jakie to służebności w wykazie hipotecznym są objawione.

III. DOBRA ZIEMSKIE

LEJPUNY, położone są w powiecie Sejmskim gubernji Suwałk-skiej, i sprzedane będą w dwóch oddziałach:

Oddział I dobra folwarczne Lejpuny.

Oddział ten składa się z folwarku Lejpuny gruntów dawnego folwarku Podleppuny z najbliższymi częściami lasów Borek, z laskiem za gorzelnią, lasem przy granicy wsi Mierzańce tudzież z lasami Juraszyski, Skujstas, Werselle, Warnianiszki, Dubele, Rejstas, Kamniszki i Perzyszki, łąką leśną Tartak zwaną, położoną w obrębie puszczy Lejpuńskiej z młynem wodnym i foluszem w Lejpunach, z osadami karczmenami, dworskimi jakie się znajdują we wsiach uwłaszczonych dawniej skład dóbr wchodzących, tudzież dwunastu jeziorami, Gierwinis, Owiris, Widugaulis, Dułga, Wilkija Gierwingatys, Bils biały, Bils czarny, Aragi Warnianis, Warnianajys i jeziorem przy parku Lejpuńskim obejmują:

W ogrodach	m. 33 pr. 170.
W gruntach ornych	" 771 " 17.
W łąkach polnych oddzielnych i leśnych	" 177 " 105.
W jeziorach i wodach	" 159 " 289.
W lasach i zaroślach	" 1901 " 265..
W bagnach	" 132 " 266.
Pod budynkami, w granicach drogach, wygonach i tak dalej	" 221 " 232.

Ogólna rozległość wynosi mor. 3998 p. 144. czyli włók 1333 m. 8 pr. 144 m. n. p.

Oddział ten na wappie Jeometrow Piotrowicza i Stejnbricha oznaczony jest odsyłaczami, A, B, C, D, H, I, J, K, L, M, N, tudzież G 3. To ostatnie stanowi łąkę leśną Tartak zwaną.

Szczegółowy rejestr pomiarowy do taksy jest dołączony. Rozległości zaś podane są według mapy pomiarowej sporządzonej w r. 1870 przez Jeometrę Piotrowicza, która służy zarazem za podstawę do rozgraniczenia Oddziału I od II. Granice szczegółowo w taksie są wskazane.

W dobrach tych znajduje się jeden tylko obszerny folwark Lejpuny, młyn wodny z foluszem oraz osady karczmenne w niektórych wsiach uwłaszczonych.

Dobra obciążone są służebnościami na korzyść włościan w wykazie hipotecznym ujawnionymi.

Grunta dworskie są stale odseperowane od gruntów włościańskich i od lasów w linjach prostych. Gleba ziemi złożona w połowie z krzemianki, a w drugiej połowie z glinki urodzajnej, stanowi dobry grunt żytni. Łąk jest ilość dostateczna.

Przy pałacu i w okół rezydencji dworskiej urządzone jest obszerny park spacerowy.

W dobrach znajduje się obszerny dom mieszkalny czyli pałac, oraz zabudowania dla służby i folwarczne, oranżerje, figarnia, ananasarnia co wszystko bliżej w taksie opisane.

Dobra Lejpuny odległ są od miasta gubernialnego Suwałk o wiorst 56, od miasta powiatowego Sejny wiorst 28, od miasta Sereje wiorst 14, od miasta Łozdzieje wiorst 24 od Stacji Drogi Żelaznej Warszawsko-Petersburgskiej Porzece wiorst 28.

Nabywca oddziału I nabywa zarazem inwentarz żywe i martwe do folwarku Lejpuny należące w taksie wyszczególnione.

Obszerniejszy opis dóbr w taksie się znajduje.

Oddział II Puszcza Lejpuńska.

Oddział ten składa się z samych lasów, położonych odlegle i seperatnie od folwarku a mianowicie z czterech obrębów leśnych pod nazwą Tartak, Butelizna, Glusznorajys i Cegielnia oznaczonych na wappie Jeometrow Piotrowicza i Stejnbricha odsyłaczami E, F, G, wraz z jeziorami Jodajys, Skirkis i Skirzajys, w ich obrębie się znajdującymi, z wyłączeniem łąki leśnej Tartak oznaczonej na wappie odsyłaczem G 3.

Część ta zawiera lasów	m. 4843 pr. 101.
Gruntu ornego	" 20 " 182.
Wód	" 188 " 227.
Bagien	" 61 " 216.
Drog, granic i wygonów	" 25 " 174.

Razem m. 5080 pr. 50.

czyli włók 169 morgów 10 pr. 50 m. n. Szczegółowy opis lasów i drzewo-stanu znajduje się w taksie.

IV. DOBRA ZIEMSKIE

KOMORUŃCE, składają się z jednej przestrzemi ziemi, nieprzedzielonej żadną obcą własnością, ani też nie obciążonej żadną służebnością względem dóbr ościennych z wyjątkiem służebności ustanowionych dla gruntów włościańskich wsi Komoruńce, w granicach ich znajdującej się.

Położone są w gubernji Suwałk-skiej powiecie Sejmskim, gminie i parafji Lejpuny, w odległości od m. Suwałk wiorst 55, od Sejnu wiorst 37, od m. Sereje wiorst 12, od m. Łozdzieje wiorst 22, od stacji Drogi Żelaznej Warszawsko-Petersburgskiej w Porzece wiorst 28, od rzeki Niemna wiorst 10.

Graniczą na północ z jeziorem Wilk i wsią Jencejsze, na wschód i południe z dobrami Lejpuny, na zachód ze wsią Sadzicany i jeziorem Wilk.

Dobra Komoruńce jak wykazują mapy sporządzone w r. 1870 przez Jeometrę Piotrowicza a sprawdzone przez starszego Jeometrę Rządowego Hipolita Stejnbricha i zrobiony do nich rejestr pomiarowy, zawierają rozległości:

Ogródów warzywnych.	mor. 1 pr. 3.
Ogródów owocowych.	" 4 " 76.
Gruntów ornych.	" 219 " 63.
Łąk polnych.	" 80 " 22.
Pastwisk.	" " " 94.
Lasów.	" 401 " 91.
Zarośli.	" 37 " 98.
Wód i bagien.	" 6 " 196.

Pod budynkami tudzież w granicach, rowach, wygonach i nieużytkach " 8 " 44.

Razem mor. 758 pr. 287.

czyli włók 25 morgów 8 pr. kw 287 m. n. p.

Dobra Komoruńce obejmują:

- Folwark Komoruńce.
- Lasy.
- Wież uwłaszczoną Komoruńce dla której ustanowione są służebności bliżej w taksie i wykazie hipotecznym wyszczególnione.

Grunta dworskie są stałe od włościańskich odseperowane i stanowią jeden folwark pod nazwą Komoruńce.

Położenie pól jest wzniesione i pochyłe, z naturalnymi spadkami do odpływu wód, gospodarstwo na nich prowadzi się trzy połowe, zwyczajnie z ugorami.

Gleba ziemi w ogólności żytnia rodzajna, zawierająca w górkach, glinke, a dolkami piasek. Łąki częścią położone w smugach, między polami, częścią nad rzeką Poserejką. Przy domu dworskim znajduje się ogród owocowy.

Zabudowania dworskie są następujące:

- Dom mieszkalny z bali w węgiel na podmurowaniu z kamieni z przybudowaniem tylnym, kryty częścią słomą częścią gontami.
- Piwnica murowana z kamienia połego.
- Spichrz z bali, w węgiel ze szczytami wymurowanymi z cegły.
- Obora, stajnia, chlewy z bali w słupy murowane z cegły.
- Stodoła litewska z bali w słupy murowane na sochach.
- Czworak murowany z kamieni polnych przerobiony z dawnej gorzelni.

Wszystkie te zabudowania słomą kryte.

Do źródeł intryty należy prawo szynkowania trunków w karczynie miejscowej stojącej na gruncie dworskim.

Podatki i składki gminne wynoszą rocznie rs. 170 kop. 20 1/2.

Inwentarz w dobrach znajdujący się jest następujący:

Koni sztuk 5, wołów roboczych 5, wozów farnalskich 2, uprząż parciana na pigę koni, soch 3, bron 5.

Obszerniejszy opis znajduje się w taksie.

Po odbyciu w dniu 10 (22) Czerwca 1875 r I ogłoszenia zbioru objaśnień i warunków sprzedaży wszystkich wyżej wymienionych dóbr W. Lewandowski Sędzia delegowany termin do drugiej publikacji oraz przygotowawczego przyśądzenia dóbr itadzumin z przyległościami, Liszków, Lejpuny i Komoruńce na d. 29 Lipca (9 Sierpnia) 1875 r. godzinie 10 w miejscu posiedzeń Trybunału Cywilnego w Warszawie Wydziału IV wyznaczył.

Andrzej Wolf.

Po odbyciu w dniu 28 Lipca (9 Sierpnia) 1875 r. przygotowawczego przyśądzenia, W. Sędzia Delegowany termin do ostatecznej sprzedaży dóbr, Liszkowo, Lejpun, Komoruń-

ce i kolonji Pomarzaneki na dzień 3 (15) Października 1875 r., Liszkowo Oddziału I na godzinie 2 po południu, Liszkowa Oddziału II na godzinie 2 1/2 po południu, Liszkowa Oddziału III na godzinie 2 1/2 po południu, Pomarzaneki na godzinie 3 po południu, Komoruńce na godzinie 3 1/2 po południu, Lejpun Oddziału I na godzinie 4 po południu, Lejpun Oddziału II na godzinie 4 1/2 po południu. W terminach powyższych w miejscu zwykłych posiedzeń Trybunału Cywilnego w Warszawie przy ulicy Długiej pod № 549 w Wydziale IV odbyć się mających—Licytacja zacznie się:

- dóbr Liszkowa Oddziału I od sumy rs. 39,738 k. 60.
- dóbr Liszkowa Oddziału II od sumy rs. 51,362 k. 20.
- dóbr Liszkowa Oddziału III od sumy rs. 40,741 k. 80.
- kolonji Pomarzaneki od sumy rs. 2,380.
- dóbr Komoruńce od sumy rs. 25,435.
- dóbr Lejpun Oddziału I od sumy rs. 103,315 k. 40.
- dóbr Lejpun Oddziału II od sumy rs. 152,400.—jako szacunków taksą biegłych wykrytych.

Warszawa d. 9 (21) Sierpnia 1875 r.
Andrzej Wolf, Obr. p. Senacie.

Ponieważ w terminie powyższym dla braku licytantów, sprzedaż z wyłączeniem kolonji Pomarzaneki nie przysłała do skutku, przeto Trybunał Cywilny w Warszawie wyrokiem z dnia 13 (25) Października 1875 r. zapadłym, szacunki dóbr do 2/3 obniżył, a mianowicie:

dóbr Lejpun Oddziału I do rs. 66,000.
Puszczy Lejpuńskiej Oddziału II do rabli sr. 101,600.

dóbr Liszkowo Oddziału I to jest folwarku Liszków do rs. 26,492 k. 53 1/2.

Oddziału II czyli folwarku Kraśnik do rs. 34,241 k. 46 1/2.

Oddziału III czyli folwarku Krzewin do rs. 27,161 k. 20.

dóbr Komoruńce do rs. 16,956 k. 66.—Jednocześnie Trybunał wznaczył nowy termin do ostatecznego przyśądzenia dóbr Liszkowa w 3 Oddziałach Komoruńce i Lejpun w 2 Oddziałach na dzień 11 (23) Listopada 1875 r. godzinie 2 po południu w Wydziale IV.

Od powyższych więc sum licytacja w terminie ostatecznego przyśądzenia rozpoczęła się.

Warszawa d. 15 (27) Października 1875 r.
Andrzej Wolf O. p. S.

LISTY GONCZE.

СЫСКИЕ ЛИСТЫ.

N. D. 6764. Sąd Policji Poprawczej Wydziału I w Warszawie, wzywa wszelkie władze tak cywilne jako i wojskowe nad porządkiem w kraju czuwające, ażeby baczną zwracały uwagę na ukrywających się przed Sądem, Napoleona i Paulinę małżonków Dobieckich i Henryka Kaftal, ostatnio w Warszawie zamieszkałych, a w razie wykrycia ich, natychmiast aresztowały i Sądowi tutejszemu lub najbliższemu pod ścisłą strażą dostawiły, rysopis Napoleona Dobieckiego: lat 60, wzrost więcej jak średni, włosy ciemne, p. zeważnie siwe, twarz okrągła, oczy piwne, nos podługowaty, budowa ciała tegu. Rysopis Pauliny Dobieckiej: lat 43, włosy ciemno błę, oczy piwne, nos i usta umiarkowane. Rysopis Henryka Kaftala: lat 43, wzrostu średniego, twarz okrągła, włosy czarne, twarz z zarostem, nos i usta umiarkowane.

N. D. 6730. Sąd Poprawczy w Kaliszu, wzywa wszelkie władze tak Cywilne jako i Wojskowe o zwrócenie pilnej uwagi na Stanisława Praużyńskiego, Pruskiego poddanego tymczasowo za paszportem mieszkającego we wsi Brudzewie Wartkiem obecnie z miejsca pobytu niewiadomego, i ukrywającego się przed wymiarem sprawiedliwości a w razie schwytania Praużyńskiego dostawić do tutejszego Sądu, lub najbliższego miejsca zatrzymania.

Rysopis Stanisława Praużyńskiego lat 28, wzrost dobry, nos i usta umiarkowane, włosy jasno blond, twarz i broda okrągła.

Kalisz dnia 9 (21) Października 1875 r.

N. D. 6698. Sąd Policji Poprawczej w Kalwarji. Wzywa wszystkie władze, tak cywilne jako też i wojskowe, aby za Mostem elem Kajzerem obwionym o fałszowanie monety baczną śledziły a w razie ujęcia go do tutejszego lub najbliższego Sądu dostawić zechętnie.

Rysopis: lat ma 49, wzrost średni, włosy na głowie, brach i brodzie ciemne i czyste, niebieskie nos i usta umiarkowane, twarz okrągła, znaków szczególnych niema.

Kalwarja d. 2 (14) Października 1875 r.